

UZASADNIENIE

A. Potrzeba i cel wydania ustawy

Wprowadzenie

Polska posiada potencjał podwojenia produkcji ciepła w kogeneracji dzięki zamianie kotłów ciepłowniczych na jednostki kogeneracji. Wykorzystanie potencjału kogeneracji wymaga jednak bardzo wysokich nakładów inwestycyjnych. Niestety, trwająca od kilku lat trudna sytuacja przedsiębiorstw ciepłowniczych stanowi poważną przeszkodę w realizacji wymaganych inwestycji. Większość aktywów ciepłowniczych należy przede wszystkim do samorządów, które często mają trudności z ich utrzymaniem, przeprowadzeniem kosztownych inwestycji oraz zapewnieniem odpowiednich kompetencji do ich rozwoju. Własność samorządowa dotyczy głównie systemów ciepłowniczych i lokalnych kotłowni w mniejszych miejscowościach. W większych miastach ciepłownictwo podlegało procesom komercjalizacji i prywatyzacji, dlatego znaczna część aktywów ciepłowniczych na ich obszarze należy obecnie do podmiotów prywatnych, w tym koncernów zagranicznych oraz krajowych grup energetycznych.

Problem jakości powietrza w Polsce

Jednym z poważniejszych problemów społecznych naszego kraju związanych z występowaniem niekorzystnych zjawisk środowiskowych jest niska jakość powietrza, wiążąca się również ze zjawiskami tzw. niskiej emisji oraz smogu. O ile w dużych aglomeracjach za złą jakość powietrza odpowiadają przede wszystkim emisje zanieczyszczeń z transportu, to w mniejszych miejscowościach głównym jego powodem są indywidualne domowe paleniska zasilane paliwem złej jakości. Doświadczenia samorządów pokazują, że nawet najlepsze zachęty do wymiany kotłów na gazowe, elektryczne i inne są bardzo powolne, ponieważ „nieekologiczne” postawy obywateli (jak np. spalanie odpadów albo spalanie paliw niskiej jakości) wynikają głównie z ubóstwa i niskiej świadomości społecznej i ekologicznej. Dlatego systemowa walka z problemem niskiej jakości powietrza musi być ściśle skorelowana z wysiłkami władz na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom - bezpieczeństwa socjalnego, energetycznego i wreszcie zdrowotnego: wyższej jakości życia w czystym powietrzu. Odczuwalna poprawa jakości powietrza doprowadzi do wymiernych skutków

w postaci zmniejszenia obciążeń służby zdrowia, które są powodowane chorobami układu krążenia oraz oddechowego milionów Polaków.

Powyżej wskazane problemy można rozwiązać poprzez m.in. rozwój ciepłownictwa sieciowego zasilanego ciepłem wytwarzanym w procesie kogeneracji. Kogeneracja jest optymalnym sposobem wykorzystania paliw, ponieważ efektywność takiego procesu może być nawet o 50% większa, niż w przypadku gdy ciepło i energia elektryczna są produkowane osobno. Zmniejsza się też odpowiednio emisja zanieczyszczeń, tj. np.: dwutlenku węgla, pyłów, tlenków siarki i azotu oraz innych szkodliwych dla środowiska substancji.

Niefektywne energetycznie systemy ciepłownicze lub chłodnicze

Zgodnie z art. 7b ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.) przez efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy rozumie się taki system, w którym do wytwarzania ciepła lub chłodu wykorzystuje się co najmniej w:

- 1) 50% energię z odnawialnych źródeł energii lub
- 2) 50% ciepło odpadowe, lub
- 3) 75% ciepło pochodzące z kogeneracji, lub
- 4) 50% połączenie energii i ciepła, o których mowa w pkt 1–3.

W kwietniu 2018 roku Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie na prośbę Ministerstwa Energii przeprowadziła wśród zrzeszonych w niej przedsiębiorstw ciepłowniczych badanie, na podstawie którego stwierdzono, że na 255 systemów ciepłowniczych eksploatowanych przez członków Izby (na łączną liczbę 412 koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych - wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.), które obejmują około 85% ogólnego wolumenu ilości ciepła dostarczanego z systemów ciepłowniczych w Polsce, tylko ok. 20% spełnia kryterium efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego lub chłodniczego.

Należy również zwrócić uwagę, że systemy ciepłownicze, które znajdują się w grupie spełniających kryterium efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, to systemy dostarczające ciepło odbiorcom w największych miastach Polski.

Mając powyższe na uwadze, należy zauważyć, iż niezbędne jest podjęcie działań długoterminowych, których celem będzie eliminacja systemów nieefektywnych poprzez inwestycje m.in. w jednostki odnawialnych źródeł energii oraz jednostki kogeneracji (w tym również wykorzystujące odnawialne źródła energii). Dodatkowo, koncentracja wsparcia głównie na jednostkach o mocy do 50 MW oraz ułatwienia proceduralne dla instalacji do 1 MW przyczynią się do rozwoju efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych na terenie mniejszych aglomeracji miejskich.

Koniec obecnego systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji

Obecnie funkcjonującym instrumentem, służącym do zapewnienia realizacji celu w zakresie produkcji energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, jest system wsparcia operacyjnego oparty o system świadectw pochodzenia. Poziom wsparcia uzależniony jest od wielkości produkcji. System ten na podstawie pierwotnych przepisów funkcjonował w latach 2007-2012. Poprzez nowelizację ustawy - Prawo energetyczne uchwaloną w 2014 roku przywrócono oraz przedłużono funkcjonowanie tego systemu do końca 2018 roku. Po tej dacie obecny system wygaśnie.

Okres eksploatacji istniejących jednostek kogeneracyjnych (jak również horyzont planowania nowych inwestycji) jest jednak znacznie dłuższy niż przewidywany okres wsparcia. Brak kierunkowych regulacji, związany m.in. z brakiem przedłużenia systemu wsparcia na 2013 rok oraz krótki okres kontynuacji systemu wsparcia (jedynie do roku 2018) powoduje ograniczony rozwój nowych źródeł oraz trudności z osiągnięciem rentowności na uzasadnionym poziomie w przypadku istniejących jednostek wytwórczych.

Dla zapewnienia stabilności wsparcia oraz długofalowego planowania działań inwestycyjnych w obszarze wysokosprawnej kogeneracji niezbędne jest podjęcie środków zapewniających gwarancję niezmienności wsparcia w okresie niezbędnym do zwrotu poniesionych przez inwestorów nakładów inwestycyjnych. Proponowany okres na jaki zostanie udzielone wsparcie – 15 lat, wydaje się być optymalnym i wystarczającym z punktu widzenia inwestorów. Wskazany okres wsparcia jest również spójny z analogicznymi rozwiązaniami przyjętymi w obszarze mechanizmów wsparcia dla odnawialnych źródeł energii. Zapewnienie impulsu inwestycyjnego jest jednym z kluczowych zadań nowego mechanizmu wsparcia, który, z uwagi na ograniczony okres funkcjonowania dotychczasowego mechanizmu był ograniczony.

Jednocześnie większe zróżnicowanie poziomów wsparcia względem dotychczasowych rozwiązań (3 kategorie jednostek kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1, 1a i 2 ustawy – Prawo energetyczne) przyczyni się do efektywniejszej alokacji środków dostępnych w ramach nowego mechanizmu oraz do umożliwienia konkurowania o wsparcie jednostek o porównywalnych parametrach ekonomicznych.

Podsumowanie

Analiza ww. obszarów dowodzi potrzeby opracowania nowego systemu wsparcia dla jednostek kogeneracji, który zastąpi dotychczas istniejący mechanizm bazujący na formule świadectw pochodzenia (zakończenie funkcjonowania systemu z końcem 2018 r. – możliwość objęcia wytworzonej energii świadectwami pochodzenia). Celem zaproponowanych rozwiązań jest ograniczenie niekorzystnych zjawisk środowiskowych przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw ciepła i energii elektrycznej, a także poprawa efektywności wykorzystania nośników energii poprzez rozwój wysokosprawnej kogeneracji. Promowanie energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji poprzez zaproponowany w niniejszej ustawie mechanizm wsparcia przyczyni się do realizacji założonych celów w sposób efektywny ekonomicznie (skuteczna alokacja środków w niezbędnej wielkości do rozwoju tego typu jednostek).

B. Przyjęty model wsparcia

I. Założenia dla nowych jednostek kogeneracji (stymulowanie inwestycji)

1. Pojęcie nowej instalacji/jednostki kogeneracyjnej

Nową jednostkę kogeneracji zdefiniowano jako jednostkę składającą się wyłącznie z urządzeń wyprodukowanych w okresie 60 miesięcy przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w tej jednostce, co do której decyzję inwestycyjną (tj. rozpoczęcie prac w rozumieniu pkt 19 (44) „Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020”, dalej: EEAG) podjęto nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2019 roku, lub wytworzenie pierwszej energii elektrycznej w jednostce o mocy zainstalowanej nie mniejszej niż 50 MW nastąpiło nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2019 roku, lub wytworzenie pierwszej energii elektrycznej w jednostce o mocy zainstalowanej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW nastąpiło nie wcześniej niż po dniu rozstrzygnięcia aukcji.

2. Nowy system wsparcia dla jednostek nowych i znacznie zmodernizowanych o mocy zainstalowanej elektrycznej 1 – 50 MW opierać się będzie o aukcje w formule „pay as bid”

System aukcyjny jest zgodny z wewnętrznym rynkiem energii oraz zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej obowiązującymi od 1 lipca 2014 roku w Unii Europejskiej, według których od 1 stycznia 2017 roku pomoc przyznaje się w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji na podstawie jasnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriów.

Powyższe oznacza, iż w odniesieniu do nowych i znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracji system aukcyjny jest najbardziej odpowiednim mechanizmem wsparcia.

System aukcyjny spełnia oczekiwania zmierzające do minimalizacji kosztów wsparcia rozwoju kogeneracji przenoszonych na odbiorców końcowych, dzięki wprowadzeniu mechanizmów wymuszających konkurencję. Ponadto, formuła przetargowa premiuje technologie i lokalizacje, gdzie wytwarzanie energii elektrycznej w kogeneracji jest najbardziej efektywne ekonomicznie.

W przypadku nowych inwestycji istotne jest wprowadzenie efektu zachęty dla inwestorów przy zachowaniu konkurencyjności mechanizmu alokacji środków systemu wsparcia. W proponowanym mechanizmie aukcyjnym każdy z inwestorów przedstawiać będzie jedną ofertę w ramach aukcji. Wygrywają oferty o najniższych cenach ofertowych (jednostkowy poziom premii za wytworzenie energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji). Wprowadzenie aukcji rozliczanych według ceny ofertowej („pay as bid”) promuje wyłącznie najbardziej efektywne technologie oraz lokalizacje, przy jednoczesnej minimalizacji kosztów funkcjonowania systemu.

Z proceduralnego punktu widzenia aukcje będą ogłaszane, przeprowadzane i rozstrzygane analogicznie, jak w przypadku systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, t.j. przez Prezesa URE. Niemniej jednak z uwagi na specyfikę rozwiązań w odniesieniu do jednostek kogeneracji proponuje się następujące modyfikacje:

- aukcje prowadzone będą w formie elektronicznej (przy udziale Internetowej Platformy Aukcyjnej) lub w postaci tradycyjnej (papierowej) z uwagi na dużo mniejszą podaż projektów spodziewanych w ramach systemu wsparcia dla jednostek kogeneracji

w porównaniu do systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii (ograniczenie kosztów tworzenia aplikacji elektronicznej),

- wskazany zostanie minimalny i maksymalny czas przeprowadzenia sesji aukcji (od 3 do 10 dni roboczych), co pozwoli na właściwe przygotowanie dokumentacji na potrzeby zgłoszenia oferty w ramach aukcji,
- wartość zabezpieczenia zostanie ustalona na poziomie 30 zł/kW mocy zainstalowanej elektrycznej dla wszystkich typów jednostek kogeneracji,
- opracowany przez Prezesa URE Regulamin aukcji zawierać będzie wzór formularza zgłoszeniowego do aukcji,
- ostatecznym terminem na modyfikację oferty będzie dzień poprzedzający dzień zakończenia sesji aukcji, natomiast wycofanie oferty może nastąpić maksymalnie do godziny przed zamknięciem terminu sesji aukcji,
- inwestorzy będą mieć maksymalnie 48 miesięcy na wybudowanie jednostki kogeneracji opalanej paliwem gazowym, a 60 miesięcy dla pozostałych jednostek kogeneracji,
- Prezes URE poinformuje Ministra Energii o wyniku aukcji w terminie 14 dni od dnia zakończenia aukcji (wydłużenie terminu z uwagi na rezygnację z elektronicznego charakteru aukcji).

3. Zachowanie konkurencyjności aukcji

Dla zapewnienia, że procedura aukcyjna zachowa charakter konkurencyjny, wszystkie jednostki kogeneracji będą rywalizowały ze sobą w ramach jednego koszyka. Ponadto, wprowadzone zostaną mechanizmy, których celem będzie odrzucenie 20% ofert aukcyjnych w sytuacji, gdy podaż projektów nie będzie większa niż dostępna w ramach aukcji pula energii elektrycznej (wolumen zgłoszony w ramach aukcji będzie mniejszy niż planowany do zakupu).

Dzięki przedmiotowemu działaniu ograniczona zostanie możliwość osiągnięcia nadmiernych korzyści finansowych w sytuacji braku odpowiedniej liczby projektów biorących udział w danej aukcji.

4. Wsparcie udzielane na 15 lat

Dla zapewnienia stabilności wsparcia oraz długofalowego planowania działań inwestycyjnych w obszarze wysokosprawnej kogeneracji niezbędne jest podjęcie środków zapewniających gwarancję niezmienności wsparcia w okresie niezbędnym do zwrotu poniesionych przez inwestorów nakładów inwestycyjnych. Proponowany okres na jaki zostanie

udzielone wsparcie – 15 lat, wydaje się być optymalnym i wystarczającym z punktu widzenia inwestorów. Wskazany okres wsparcia jest również spójny z analogicznymi rozwiązaniami przyjętymi w obszarze mechanizmów wsparcia dla odnawialnych źródeł energii.

5. Przedmiotem aukcji będzie premia do wytworzonej energii elektrycznej

Proponowany mechanizm gwarantować będzie inwestorom, którzy wygrali w aukcji, stały strumień przychodów ustalony w postaci premii do ceny energii elektrycznej.

6. Aukcje poprzedzać będzie proces prekwalfikacji

Proces prekwalfikacji (dopuszczenia do aukcji) jest kluczowym elementem całego systemu wsparcia, umożliwiającym weryfikację zamierzeń inwestycyjnych z punktu widzenia właściwej oceny ich gotowości oraz możliwości realizacji.

W ramach procesu prekwalfikacji prowadzona będzie bieżąca weryfikacja projektów nowych jednostek kogeneracyjnych. Każdy projekt inwestycyjny jest zobligowany do przejścia procesu prekwalfikacji przed przystąpieniem do aukcji. Proces prekwalfikacji uczestników ma na celu dopuszczenie do udziału w aukcjach wyłącznie te projekty, które będą miały techniczną możliwość produkcji energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji. Pozytywne przejście procesu prekwalfikacji umożliwi inwestorowi przystąpienie do aukcji.

Proces prekwalfikacji pełni również istotną rolę informacyjną, na podstawie której może być szacowany potencjał inwestycyjny, a tym samym prawidłowo określany budżet aukcyjny.

Prekwalfikacja prowadzona będzie przez Prezesa URE na wniosek inwestora/podmiotu działającego w imieniu inwestora planowanej jednostki kogeneracji i dotyczyć będzie możliwości wzięcia udziału w systemie aukcyjnym oraz zakwalifikowania danej jednostki kogeneracji do odpowiedniego rodzaju, warunkującego możliwość do zastosowania w odniesieniu do niej wartość referencyjną określającą maksymalną wysokość premii możliwej do zaoferowania.

Należy podkreślić, że do aukcji będzie mógł zostać dopuszczony jedynie wytwórca, którego jednostka kogeneracji spełni jednostkowy wskaźnik emisji dwutlenku węgla na poziomie mniejszym lub równym 450 kg na 1 MWh wytwarzanej energii.

Inwestor/podmiot działający w imieniu inwestora składać będzie wniosek o dopuszczenie do udziału w systemie aukcyjnym wraz z:

- dokumentem potwierdzającym możliwość przyłączenia danej jednostki do sieci elektroenergetycznej:
 - warunki przyłączenia jednostki kogeneracji do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej albo
 - umowę o przyłączenie jednostki kogeneracji do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej;
- dokumentem potwierdzającym możliwość przyłączenia danej jednostki do publicznej sieci ciepłowniczej:
 - warunki przyłączenia jednostki kogeneracji do sieci ciepłowniczej albo
 - umowę o przyłączenie jednostki kogeneracji do sieci ciepłowniczej;
- schematem jednostki wytwórczej ze wskazaniem urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej, w tym wyodrębnionych jednostek kogeneracji, oraz urządzeń i instalacji służących do wyprowadzenia mocy wchodzących w skład tej jednostki, z oznaczeniem lokalizacji urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych oraz miejsca przyłączenia tej jednostki do sieci elektroenergetycznej;
- schematem jednostki kogeneracji wraz z określeniem granicy bilansowej;
- ostatecznym pozwoleniem na budowę wydanym dla projektowanej jednostki kogeneracji lub planowanej znacznej modernizacji jednostki kogeneracji, jeżeli jest ono wymagane na podstawie przepisów ustawy - Prawo budowlane;
- harmonogramem rzeczowo - finansowym realizacji budowy lub znacznej modernizacji jednostki kogeneracji;

Dodatkowo, w przypadku projektowanej jednostki kogeneracji, która miałaby być opalana paliwem stałym, niezbędne będzie przedłożenie w ramach procesu prekwalfikacji badania przeprowadzonego przez akredytowaną jednostkę, która potwierdzi:

- brak możliwości zasilania tej jednostki paliwami gazowymi ze względu na techniczne lub ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci gazowej, na podstawie przedstawionej odmowy przez operatora sieci dystrybucyjnej gazowej wydania warunków przyłączenia do sieci oraz
- brak technicznego lub ekonomicznego uzasadnienia do zasilania tej jednostki wyłącznie biomasą, o której mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii, na podstawie analizy o której mowa w art. 10a ust. 1 lub 10b ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne oraz

- prognozowany wzrost cen ciepła w publicznej sieci ciepłowniczej zasilanej bądź planowanej do zasilenia przez tę jednostkę kogeneracji w danym roku kalendarzowym powyżej średniej ceny ciepła z innych źródeł zasilających tę sieć ciepłowniczą, albo w przypadku nowych systemów ciepłowniczych, brak możliwości oferowania w planowanej lokalizacji przez tę jednostkę kogeneracji w danym roku kalendarzowym ciepła po cenie niższej od średniej ceny sprzedaży ciepła publikowanej corocznie przez Prezesa URE.

Na podstawie ww. wniosku Prezes URE wydawać będzie zaświadczenie o możliwości udziału w aukcji.

W przypadku wydania przez Prezesa URE decyzji odmownej, będzie istnieć możliwość odwołania lub zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

7. Aukcje przeprowadzane będą w obrębie jednego koszyka

Proponuje się, aby wszystkie jednostki, które zostaną dopuszczone przez Prezesa URE do aukcji, rywalizowały ze sobą w ramach jednego koszyka, natomiast dla poszczególnych rodzajów jednostek kogeneracji, tzn. opalanych różnymi paliwami, tj.

- paliwem gazowym,
- paliwem stałym,
- biomasą,
- pozostałymi,

ustalone zostaną wartości referencyjne, tj. maksymalne wysokości premii kogeneracyjnej, które uczestnicy aukcji będą mogli zaoferować w odniesieniu do energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji wytworzonej w danej jednostki kogeneracji, aby ich oferta nie została odrzucona. Celem ustalania wartości referencyjnych dla poszczególnych jednostek kogeneracji jest chęć uniknięcia nadmiernego wsparcia w sytuacji ograniczonej puli projektów startujących w ramach aukcji. Dodatkowo, w odniesieniu do znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracji, aby umożliwić dostosowanie wysokości oferty do poniesionych nakładów inwestycyjnych na znaczną modernizację, ustalone będą odrębne wartości referencyjne dla tego typu jednostek, biorąc pod uwagę wartość udziału procentowego poniesionych kosztów inwestycyjnych znacznej modernizacji do wartości kosztów poniesionych dla nowej porównywalnej jednostki kogeneracji oraz rodzaj paliwa, którym

opalaną jest dana jednostka. Poziom wartości referencyjnych ustalać będzie corocznie minister właściwy do spraw energii w stosownym rozporządzeniu, biorąc pod uwagę istotne parametry techniczne i ekonomiczne funkcjonowania jednostek kogeneracji. koszty operacyjne oraz dodatkowe koszty inwestycyjne ponoszone w okresie eksploatacji, w którym jednostka kogeneracji podlega mechanizmom i instrumentom wsparcia.

W odniesieniu do jednostek kogeneracyjnych, w których występuje współpalanie różnych rodzajów paliw, wartość referencyjna wynikać będzie z określenia największego udziału rodzaju paliwa.

Z udziału w aukcji wyłączone zostaną jednostki o mocy mniejszej niż 1 MW (dla których przewidziano mechanizm, o którym mowa w pkt II) oraz jednostki o mocy nie mniejszej niż 50 MW.

Udział w aukcjach jednostek o mocy nie mniejszej niż 50 MW, ze względu na korzyści skali odnoszone przez te jednostki, mógłby istotnie zaburzać wyniki aukcji, prowadząc do nadwsparcia dla tych jednostek. Nie jest również możliwe wyodrębnienie osobnego koszyka (przedziału mocowego) dla dużych jednostek, ponieważ ze względu na ograniczoną liczbę inwestycji w instalacje o mocy nie mniejszej niż 50 MW nie udałoby się zapewnić konkurencji w takim koszyku

8. Budżet aukcyjny ustalany będzie przez Ministra Energii w roku poprzedzającym rok przeprowadzenia aukcji

W celu zwiększenia elastyczności w zarządzaniu rozwojem instalacji wysokosprawnej kogeneracji proponuje się, aby podmiotem odpowiedzialnym za kształtowanie budżetu aukcyjnego był minister właściwy do spraw energii. Coroczne określanie budżetu aukcyjnego na kolejny rok w drodze rozporządzenia umożliwi właściwą kontrolę nad niezbędnymi inwestycjami w sektorze wysokosprawnej kogeneracji z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego oraz potrzeb społecznych. Jednocześnie proces konsultacji społecznych corocznych rozporządzeń będzie właściwym momentem do dyskusji z partnerami społecznymi, co do potrzeb inwestycyjnych oraz gotowości realizacji inwestycji w zdefiniowanym punkcie czasu.

9. Minister Energii określać będzie (niewiążąco) 2-letnią perspektywę budżetu aukcyjnego

Coroczne określanie budżetu aukcyjnego jest elastycznym narzędziem z punktu widzenia właściwego reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne. Niemniej jednak z punktu widzenia inwestorów dłuższa perspektywa czasowa w definiowaniu zapotrzebowania na nowe inwestycje jest niezbędna dla przygotowania odpowiednich projektów inwestycyjnych oraz zapewnienia im finansowania. Mając powyższe na uwadze, proponuje się, aby minister właściwy do spraw energii corocznie w terminie do 31 grudnia określał (w sposób niewiążący) na stronie internetowej urzędu perspektywę budżetu aukcyjnego na okres dwóch następujących po sobie lat kalendarzowych, licząc od drugiego roku następującego po roku publikacji prognozy. Powyższe działanie pokaże inwestorom perspektywę działań w kolejnych latach, która jest niezbędna dla określenia, czy planowana za 2 - 3 lata inwestycja będzie miała szansę na partycypację w aukcyjnym systemie wsparcia dla jednostek kogeneracji.

Tworzenie długofalowej perspektywy w planowaniu wysokości środków finansowych dostępnych w ramach systemu wsparcia dostrzegalne jest również na poziomie tworzenia przepisów unijnych. W ramach tzw. „Pakietu zimowego”, w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii, pojawiły się propozycje legislacyjne, aby na etapie tworzenia systemów wsparcia gwarantować długoterminową pewność, co do wysokości przyszłego zaangażowania finansowego.

10. Do systemu wsparcia dopuszczone zostaną instalacje z innych państw członkowskich UE

Dla zapewnienia otwartości systemu wsparcia dla jednostek kogeneracji z innych państw członkowskich UE proponuje się wprowadzenie analogicznych rozwiązań, jak w przypadku systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii. Powyższe oznacza, iż otwartość systemu wsparcia na instalacje z innych państw członkowskich UE będzie możliwa, gdy podpisana zostanie stosowna umowa międzynarodowa gwarantująca równoległe dopuszczenie do systemów wsparcia innych państw jednostek kogeneracji powstających na terytorium RP.

11. Mechanizm wsparcia będzie zapewniał, żeby na żadnym etapie funkcjonowania systemu nie doszło do zjawiska nadwsparcia

Działanie systemu wsparcia powinno eliminować nadwsparcie, tak aby zapewnić efektywność ekonomiczną mechanizmu oraz ograniczyć zbędne w nim koszty. Przejrzyste

reguły zapobiegające występowaniu nadwsparcia są również elementem zapewniającym społeczną akceptowalność systemu.

Nowy system aukcyjny będzie zawierał m.in. mechanizmy, które zobowiążą do odliczania od pomocy operacyjnej wszelkiej wcześniej uzyskanej pomocy inwestycyjnej, w związku z realizacją inwestycji w dawną jednostkę kogeneracji. Przyjęcie tego mechanizmu pozwala również na zapewnienie konkurencyjności procesu poprzez eliminację przewagi konkurencyjnej instalacji otrzymujących pomoc inwestycyjną, co przekłada się na niższe koszty kapitałowe. Obniżenie poziomu wypłaty premii do energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji z tytułu uzyskanej pomocy inwestycyjnej, powoduje, że operator danej instalacji musi ofertować na takich samych zasadach jak operatorzy instalacji, które takiej pomocy nie otrzymały.

Zasady w tym zakresie opierać się będą na rozwiązaniach zastosowanych w mechanizmie wsparcia dla odnawialnych źródeł energii.

12. System wsparcia uwzględnić będzie monitorowanie procesu inwestycyjnego po wygraniu w aukcji, tak aby na bieżąco posiadać informację o ewentualnym zagrożeniu niezrealizowania inwestycji

W celu ograniczenia zagrożenia niezrealizowania inwestycji przez podmiot, który wygrał aukcję, proponuje się wprowadzenie monitoringu, który zapewni bieżący nadzór nad realizowanymi zadaniami inwestycyjnymi. Monitoring będzie również zapewniał informacje w zakresie stopnia realizacji prac inwestycyjnych, co będzie miało wpływ na możliwość oszacowania tempa oddawania instalacji do użytkowania, co jest niezmiernie istotne z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa.

13. System wsparcia uwzględnić będzie monitorowanie i rozliczanie wytwarzania energii po zrealizowaniu inwestycji w celu zapewnienia właściwej walidacji rozwoju wysokosprawnej kogeneracji w Polsce

System wsparcia zakładać będzie weryfikację zgłoszonej w aukcji produkcji energii elektrycznej w jednostce kogeneracji po zrealizowaniu inwestycji, aż do zakończenia 15 - letniego okresu wsparcia. Celem przedmiotowej weryfikacji jest z jednej strony umożliwienie walidacji przyjętych rozwiązań w kontekście rzeczywistego rozwoju ww. jednostek w Polsce, z drugiej zaś konieczność rozliczenia złożonych w ramach zwycięskich aukcji ofert.

II. Założenia dla jednostek kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 1 MW

Dla najmniejszych jednostek kogeneracji (o mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 1 MW) proponuje się wprowadzenie odrębnego mechanizmu polegającego na zagwarantowaniu stałej premii do ceny energii elektrycznej (feed in premium), o z góry określonej wartości (z rozróżnieniem na rodzaj paliwa – wg podziału, o których mowa w pkt I ppkt 7 oraz rodzaj jednostki – nowa/znacznie zmodernizowana jednostka kogeneracji oraz istniejąca/zmodernizowana jednostka kogeneracji). Powyższe działanie umożliwi rozwój najmniejszych instalacji poprzez zapewnienie wystarczających środków finansowych na ich funkcjonowanie, przy jednoczesnej eliminacji barier administracyjnych związanych z partycypacją w systemie wsparcia.

Tego typu rozwiązanie pozwoli na rozwój instalacji wysokosprawnej kogeneracji szczególnie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, a także w sektorze komunalnym (pozwoli na wykorzystanie instalacji wysokosprawnej kogeneracji na obszarach niewielkich aglomeracji lub osiedli, a także na potrzeby budynków użyteczności publicznej, gdzie nie ma sieci ciepłowniczej lub jej doprowadzenie jest ekonomicznie nieuzasadnione). Małe jednostki kogeneracji mogą też stanowić istotny wkład w rozwój koncepcji klastrów energii na obszarach wiejskich.

Promowanie tego typu jednostek wpisuje się w rozwój koncepcji klastrów energii, co powinno przyczynić się do bardziej efektywnego wykorzystywania lokalnie dostępnego potencjału surowcowego, a także powinno przyczyniać się do poprawy zarządzania popytą i popytem na energię elektryczną i ciepło na poziomie lokalnym.

Minister właściwy do spraw energii będzie corocznie określać wolumen energii z nowych oraz znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 1 MW, które w danym roku mogą zostać objęte systemem wsparcia. W przypadku istniejących jednostek uprawnienia do premii nastąpi jednorazowo po zakończeniu obecnie obowiązującego systemu wsparcia opartego na świadectwach pochodzenia z kogeneracji.

Ustalona premia będzie należna przez:

- okres pozostały do upływu 15-letniego okresu wsparcia, uwzględniając czas korzystania przez jednostkę z systemu świadectw pochodzenia (dla istniejących małych jednostek kogeneracji),
- okres 5, 6 lub 7 lat (dla zmodernizowanych małych jednostek kogeneracji),
- okres 15 lat (dla nowych małych jednostek kogeneracji oraz znacznie zmodernizowanych małych jednostek kogeneracji).

Maksymalną moc zainstalowaną elektryczną nowych małych jednostek kogeneracji lub znacznie zmodernizowanych małych jednostek kogeneracji, dla których istnieje możliwość uzyskania w danym roku premii gwarantowanej, a także jednostkowa wysokość premii gwarantowanej dla małych jednostek kogeneracji, z podziałem na paliwa, o którym mowa w pkt I ppkt 7, odrębnie dla nowych i znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracji oraz istniejących i zmodernizowanych jednostek kogeneracji), jest corocznie ustalana przez Ministra Energii i publikowana w stosownym rozporządzeniu.

III. Założenia dla istniejących i zmodernizowanych jednostek kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej 1 – 50 MW (utrzymanie istniejących zasobów)

1. System wsparcia oparty będzie o formułę premii dopłacanej do ceny energii elektrycznej

Wszystkie istniejące instalacje będą dopuszczone do wsparcia, które odpowiadało będzie luce finansowej pomiędzy kosztami wytwarzania energii elektrycznej w jednostkach wysokosprawnej kogeneracji, a rynkową ceną energii. Powyższe rozwiązanie w odróżnieniu od zaproponowanego modelu aukcyjnego dla nowych instalacji lepiej odpowiada potrzebom istniejących instalacji, które dla utrzymania produkcji energii elektrycznej na dotychczasowym poziomie wymagają stosownego wsparcia – wyeliminowane zostaje ryzyko, że istniejąca jednostka nie wygra aukcji, a tym samym nie będzie mogła utrzymać dotychczasowej produkcji.

Jako istniejąca jednostka wysokosprawnej kogeneracji rozumiana będzie instalacja, dla której decyzja inwestycyjna (tj. rozpoczęcie prac w rozumieniu pkt 19 (44) EEAG) została podjęta przed dniem wejścia w życie przepisów ustanawiających nowy mechanizm wsparcia dla jednostek kogeneracji (1 stycznia 2019 r.) i wytworzyła pierwszą energię elektryczną przed tym dniem.

2. Przedmiotem wsparcia będzie premia do wytworzonej energii elektrycznej

Proponowany mechanizm gwarantuje operatorom istniejących instalacji stały strumień przychodów ustalony w postaci premii do ceny energii elektrycznej. Premia przyznawana dla każdej MWh wytworzonej energii elektrycznej w jednostkach wysokosprawnej kogeneracji wydaje się być optymalnym rozwiązaniem dla istniejących instalacji.

3. Wysokość premii referencyjnej ustalana będzie corocznie przez Ministra Energii

Jednostkowa wysokość premii gwarantowanej, kierowanej do istniejących jednostek kogeneracji, określana będzie corocznie przez Ministra Energii w formie rozporządzenia. Aby zapewnić, że wysokość premii jest optymalnie dostosowana do pokrycia luki finansowej pomiędzy kosztami wytwarzania energii elektrycznej w jednostkach kogeneracji a ceną rynkową energii, wysokość premii będzie ustalana w oparciu o rzeczywiste dane rynkowe (zakres danych branych pod uwagę przez Ministra Energii zostanie wskazany w upoważnieniu ustawowym). Premia nie będzie jednak obejmowała poniesionych nakładów inwestycyjnych, a jedynie lukę w kosztach operacyjnych.

Przyznanie uprawnienia do premii jednostkom istniejącym nastąpi jednorazowo po zakończeniu obecnie obowiązującego systemu wsparcia opartego na świadectwach pochodzenia z kogeneracji. Ustalona premia będzie należna przez okres pozostały do upływu 15-letniego okresu wsparcia, uwzględniając czas korzystania przez jednostkę z systemu świadectw pochodzenia.

Dopuszczona zostanie również możliwość uzyskania wsparcia w przypadku modernizacji jednostki kogeneracji, niemniej jednak na czas krótszy niż 15 lat. Dla jednostek modernizowanych, czyli takich, których koszt modernizacji wynosi więcej niż 25 i nie więcej niż 50% nakładów jak na nową jednostkę kogeneracji, długość okresu wsparcia wynosi 5, 6 lub 7 lat - w zależności od wielkości poniesionych nakładów jak na nową jednostkę kogeneracji (odpowiednio <25 – 33%), <33-40%) <40-50%)).

Ww. wartość nakładów na nową jednostkę kogeneracji określana będzie przez Ministra Energii w drodze rozporządzenia.

Ustalanie wysokości premii na poziomie rozporządzenia Ministra Energii zapewniać będzie transparentność oraz uczestnictwo w procesie legislacyjnym zainteresowanych partnerów społecznych.

4. Uzyskanie premii poprzedzać będzie proces prekwalfikacji

Przed uzyskaniem wsparcia w postaci premii do każdej MWh wytworzonej energii elektrycznej w jednostkach kogeneracji, sprzedanej i wprowadzonej do sieci energii elektrycznej (bądź tylko wytworzonej - w przypadku istniejących i zmodernizowanych jednostek kogeneracji opalanych metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego), wszystkie instalacje będą musiały przejść proces prekwalfikacji realizowany przez Prezesa URE. Prekwalfikacja w odniesieniu do istniejących instalacji polegać będzie na prawidłowej kwalifikacji do odpowiedniej technologii, o której mowa w pkt 1 ppkt 7).

Prekwalfikacja prowadzona będzie przez Prezesa URE na wniosek właściciela danej jednostki kogeneracji i dotyczyć będzie dostępu do udziału w systemie wsparcia w postaci premii gwarantowanej. Właściciel jednostki/podmiot działający w imieniu właściciela składać będzie wniosek o dopuszczenie do udziału w systemie wsparcia wraz z oświadczeniem spełnienia przesłanek pozwalających na przypisanie instalacji do odpowiedniej technologii oraz oświadczeniem o wysokości dotychczas uzyskanej pomocy inwestycyjnej (składanie tego oświadczenia nie będzie dotyczyło istniejących jednostek kogeneracji oraz istniejących małych jednostek kogeneracji).

Na podstawie ww. wniosku Prezes URE wydawać będzie zaświadczenie o możliwości udziału w systemie wsparcia oraz przypisania do odpowiedniej technologii. Prezes URE może również żądać wszelkich niezbędnych dokumentów potwierdzających wartość otrzymanej pomocy inwestycyjnej lub innych warunkujących udział w systemie wsparcia.

W przypadku wydania przez Prezesa URE decyzji odmownej, przewiduje się możliwość odwołania bądź zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie.

5. Istniejące jednostki kogeneracji zostaną przypisane do poszczególnych technologii, które grupować będą instalacje o porównywalnych parametrach ekonomicznych (koszty wytwarzania energii elektrycznej)

Dla właściwego dostosowania wysokości premii do rodzaju instalacji (uwzględnienie różnych kosztów wytworzenia energii w instalacjach: wykorzystujących różne rodzaje paliw, a także o różnej mocy zainstalowanej) istniejące i modernizowane jednostki kogeneracji podzielone zostaną na technologie według takiego samego podziału, jak w systemie aukcyjnym dla nowych i znacznie zmodernizowanych instalacji (pkt I ppkt 7).

Dla jednostek kogeneracyjnych, w których występuje współspalanie różnych rodzajów paliw, które występują w ramach dwóch różnych koszyków, wolumen energii wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji będzie wspierany proporcjonalnie do udziału energii chemicznej zawartej w tych paliwach.

Przygotowywana przez Ministra Energii kalkulacja wysokości premii w odniesieniu do jednostek referencyjnych będzie opierać się na danych rynkowych, a wyliczenie będzie skalkulowane, jak dla nowej instalacji.

6. Nie będzie potrzeby ustalania odrębnego budżetu – wysokość niezbędnych środków do przeniesienia w opłacie kogeneracyjnej będzie ustalana przez URE na podstawie wysokości premii dla poszczególnych technologii oraz zdolności wytwórczych instalacji w poszczególnych technologiach

W związku z faktem, iż dopuszczone do wsparcia będą wszystkie istniejące jednostki kogeneracji, dla których występuje luka finansowa w kosztach operacyjnych, nie przewiduje się, analogicznie jak w przypadku nowych instalacji, odrębnego określania wysokości budżetu dla istniejących instalacji. Środki niezbędne do sfinansowania wsparcia dla istniejących jednostek kogeneracji będą zbierane poprzez opłatę kogeneracyjną, której wysokość będzie corocznie ustalana przez Prezesa URE na podstawie projekcji przyszłego zapotrzebowania na środki niezbędne do sfinansowania systemu (więcej informacji na temat finansowania systemu wsparcia znajduje się poniżej w części dotyczącej założeń wspólnych dla nowych i istniejących instalacji).

IV. Wsparcie dla jednostek kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej co najmniej 50 MW

Ze względu na fakt, że udział jednostek o mocy zainstalowanej elektrycznej co najmniej 50 MW mógłby zaburzyć wyniki aukcji (z uwagi na osiągnięte korzyści skali, jednostki te mogłyby w aukcji składać oferty znacznie poniżej ofert jednostek o mniejszej mocy) oraz, że skonstruowanie dla tego rodzaju jednostek odrębnego konkurencyjnego koszyka nie jest możliwe (zbyt mała liczba spodziewanych do realizacji projektów tej skali), proponuje się wyłączyć duże jednostki z aukcji oraz objąć je systemem wsparcia w formie premii wyznaczanej indywidualnie dla każdej instalacji. Wysokość premii będzie ustalana na podstawie faktycznych paramentów i sytuacji rynkowej każdej jednostki i przez to nie większa niż faktyczne potrzeby poszczególnych jednostek.

Planuje się, że minister właściwy do spraw energii będzie w drodze rozporządzenia określał będzie dla danego roku maksymalną wysokość premii kogeneracyjnej indywidualnej dla poszczególnych kategorii jednostek (w zależności od wykorzystywanej technologii i paliwa), a także – w przypadku nowych i znacznie zmodernizowanych jednostek – wolumen energii z wysokosprawnej kogeneracji wytworzonej w nowych dużych instalacjach, który będzie mógł zostać objęty wsparciem, maksymalny budżet, jaki może zostać przeznaczony na wypłatę premii.

Na tej podstawie Prezes URE rozpatrywał będzie wnioski właścicieli jednostek kogeneracji zawierające, w szczególności, niezbędne dane techniczne i ekonomiczne jednostki. Prezes URE, po weryfikacji indywidualnego wniosku, ustali kwalifikowalność jednostki do systemu wsparcia i wysokość premii przysługującą danej jednostce kogeneracji przez cały 15-letni okres wsparcia (dla jednostek istniejących okres ten uwzględnia okres uczestniczenia w systemie świadectw pochodzenia z kogeneracji).

Zakłada się, że wyznaczenie wysokości premii dla dużych jednostek istniejących następować będzie corocznie.

Wsparcie dla jednostek, których zdolność wytwórcza energii elektrycznej w kogeneracji przekracza 300 MW podlega indywidualnej notyfikacji Komisji Europejskiej i będzie mogło być udzielone dopiero po wydaniu przez Komisję decyzji uznającej to wsparcie jako dopuszczalne na gruncie unijnych przepisów o pomocy publicznej.

V. Elementy wspólne dla nowych i istniejących jednostek kogeneracji

1. Współpraca z siecią ciepłowniczą

System zakłada wspieranie wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, przede wszystkim w tych instalacjach, które wprowadzą ciepło użytkowe wytworzone w tym samym procesie do publicznej sieci ciepłowniczej. Wprowadzenie wskazanego kryterium zrealizuje kluczowy cel mechanizmu, którym jest zmniejszenie zjawiska niskiej emisji, a w konsekwencji, poprawa jakości powietrza. Publiczna sieć ciepłownicza na potrzeby systemu wsparcia rozumiana będzie jako sieć służąca do przesyłania lub dystrybucji ciepła, do której przyłączona może być nieokreślona liczba odbiorców końcowych (jest to zapewnione w postaci niedyskryminacyjnego dostępu do sieci) i do której jest już przyłączony co najmniej jeden odbiorca niebędący właścicielem, współwłaścicielem lub operatorem jednostki kogeneracji przyłączonej i wprowadzającej ciepło do tej sieci

ciepłowniczej. Warunkiem uczestnictwa w systemie wsparcia jest wprowadzanie do publicznej sieci ciepłowniczej co najmniej 70% ciepła użytkowego wytworzonego w wysokosprawnej kogeneracji, w danej jednostce kogeneracyjnej.

Powyższy warunek współpracy z publiczną siecią ciepłowniczą nie obejmuje jednostek o mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 1 MW oraz istniejących i zmodernizowanych jednostek opalanych metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego (o mocy zainstalowanej elektrycznej do 50 MW).

W przypadku jednostek kogeneracji niespełniających ww. kryterium wprowadzania do publicznej sieci ciepłowniczej co najmniej 70% ciepła użytkowego wytworzonego w wysokosprawnej kogeneracji dopuszczona zostanie możliwość wsparcia jedynie tej części energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji, która proporcjonalnie odpowiadać będzie ilości ciepła użytkowego wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej.

2. Zakres przedmiotowy systemu

System wsparcia dla jednostek kogeneracji przeznaczony będzie dla instalacji wytwarzających energię elektryczną i ciepło w oparciu o spalanie paliw kopalnych, w tym ich współspalanie w instalacjach odnawialnych źródeł energii oraz z odnawialnych źródeł energii. W przypadku instalacji odnawialnych źródeł energii spełniających jednocześnie wymogi wysokosprawnej kogeneracji, w tym instalacji korzystających bądź ubiegających się o uzyskanie wsparcia w ramach systemu świadectw pochodzenia z OZE bądź systemu aukcyjnego OZE, o których mowa w ustawie o odnawialnych źródłach energii, możliwe będzie uzyskanie wsparcia w ramach systemu wsparcia dla jednostek kogeneracji na część energii elektrycznej wytworzonej w oparciu o frakcję paliw kopalnych (w przypadku jednoczesnego wykorzystywania paliw kopalnych i odnawialnych) lub w oparciu o frakcję OZE (w odniesieniu do części energii wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, która nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu udziału w systemie wsparcia dla OZE). Dodatkowo, w przypadku jednostek kogeneracji uczestniczących w rynku mocy, uzyskanie wsparcia możliwe będzie tylko dla jednostki energii elektrycznej nieobjętej obowiązkiem mocowym w wyniku aukcji mocy.

3. Finansowanie i rozliczenie systemu wsparcia

Jednym z podstawowych założeń systemu wsparcia jest efektywne pozyskanie oraz redystrybucja środków na potrzeby wsparcia produkcji energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji. Wdrożenie systemu wsparcia będzie wiązało się z przeniesieniem kosztów funkcjonowania wsparcia na wszystkich użytkowników systemu elektroenergetycznego poprzez odrębną stawkę systemową („opłatę kogeneracyjną”) w ramach taryf operatorów systemów elektroenergetycznych (proporcjonalnie do wolumenu zużywanej energii elektrycznej).

Koszty systemu wsparcia będą alokowane na wszystkich odbiorców końcowych systemu elektroenergetycznego. Alokacja kosztów funkcjonowania systemu wpłynie na poziom zmiennych opłat przesyłowych oraz dystrybucyjnych i w konsekwencji na zmianę obciążeń odbiorców końcowych z tego tytułu.

Przychody z tytułu dodatkowych stawek będą przekazywane przez OSP oraz OSD na potrzeby zasilenia systemu wsparcia. Stawki systemowe będą ustalane i akceptowane przez Prezesa URE w oparciu o poziom kosztów funkcjonowania systemu.

Przepisy dotyczące finansowania i rozliczania systemu wsparcia zostały przygotowane w oparciu o analogiczne rozwiązania funkcjonujące w obszarze wsparcia odnawialnych źródeł energii.

Planowane jest ustalenie do końca 2019 roku opłaty kogeneracyjnej na poziomie 1,58 zł za 1 MWh.

4. Brak obowiązku zakupu energii elektrycznej wytworzonej w ramach aukcji

Mając na uwadze charakter instalacji przewidzianych do objęcia wsparciem w ramach nowego mechanizmu oraz samą jego konstrukcję, a także w związku z koniecznością wystawiania jednostek kogeneracji na działanie mechanizmów rynkowych, proponuje się, aby nie nakładać obowiązku zakupu energii elektrycznej wytworzonej w ramach nowego mechanizmu wsparcia. Powyższe oznacza, iż podmioty eksploatujące jednostki kogeneracji będą zobowiązane do sprzedaży wytwarzanej energii elektrycznej na zasadach rynkowych.

5. Wprowadzony zostanie mechanizm ulg dla podmiotów energochłonnych

W celu ograniczenia kosztów systemu wsparcia dla jednostek kogeneracji w odniesieniu do podmiotów energochłonnych, proponuje się wprowadzenie systemu ulg dla ww. podmiotów w obszarze opłaty kogeneracyjnej. Powyższe działanie, będące analogicznym rozwiązaniem, jak w przypadku systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł

energii ma na celu ograniczenie negatywnego wpływu wzrostu kosztów energii elektrycznej na podmioty, dla których koszty te stanowią istotny element wszystkich kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

6. System nie będzie generował zachęty do wytwarzania energii elektrycznej w sytuacji występowania cen ujemnych

Nowy mechanizm wsparcia dla jednostek kogeneracji zawiera mechanizm mający na celu zniechęcanie do generowania energii elektrycznej w sytuacji występowania ujemnych cen energii na rynku. Powyższe rozwiązanie będzie analogiczne wobec rozwiązania funkcjonującego w ramach mechanizmu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii i będzie polegało na braku możliwości otrzymania wsparcia finansowego w ramach nowego systemu na cały wolumen energii elektrycznej wytworzony w okresie występowania ujemnych cen energii elektrycznej na rynku.

Proponuje się, aby analogicznie jak w przypadku rozwiązań dla odnawialnych źródeł energii punktem wyjścia dla uruchomienia mechanizmu ograniczenia wsparcia było utrzymywanie się ujemnych cen na rynku przez nieprzerwany okres kolejnych sześciu godzin.

7. System umożliwiać będzie równoległe korzystanie z innych form wsparcia inwestycyjnego, natomiast eliminować powinien możliwości korzystania z innych form wsparcia systemowego

Konstrukcja mechanizmu wsparcia dla jednostek kogeneracji umożliwiać będzie uczestnikom korzystanie z innych form wsparcia inwestycyjnego (dostępnego w ramach środków krajowych bądź europejskich) oraz operacyjnego. Niemniej jednak wprowadzone zostaną regulacje, które zapewnią, że wyeliminowane zostanie występowanie zjawiska nadwsparcia. Powyższe działanie umożliwi operatorom jednostek kogeneracji elastyczne korzystanie z dostępnych możliwości wsparcia, przy jednoczesnym zapewnieniu efektywności ekonomicznej wykorzystania środków publicznych.

Jednocześnie proponuje się ograniczenie możliwości równoległego korzystania ze wsparcia systemowego (operacyjnego) na tę samą jednostkę wytworzonej energii. Powyższe ułatwi przejrzystość systemu oraz przypisanie jego kosztów we właściwy sposób (realizacja założonego celu rozwoju jednostek kogeneracji). Co istotne, przewiduje się, że wysokość wsparcia udzielana w ramach planowanego mechanizmu powinna być dostosowana

do pokrycia luki finansowej wynikającej z niższych cen energii elektrycznej na rynku wobec kosztów wytworzenia tej energii w jednostkach wysokosprawnej kogeneracji.

Odliczanie uzyskanej pomocy inwestycyjnej nie będzie dotyczyło istniejących jednostek kogeneracji oraz istniejących małych jednostek kogeneracji, dla których premia kalkulowana będzie w oparciu o lukę finansową w kosztach operacyjnych.

C. Charakterystyka głównych założeń obecnie obowiązującego mechanizmu wsparcia – obecny stan prawny

W 2007 r. wprowadzony został system wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej z kogeneracji oparty na tzw. kolorowych certyfikatach, tj. na zbywalnych świadectwach pochodzenia, na które popyt generowany jest poprzez nałożenie obowiązku ich umorzenia (alternatywą jest uiszczenie opłaty zastępczej).

Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji jest świadectwo pochodzenia tej energii, zwane dalej „świadectwem pochodzenia z kogeneracji”. Świadectwo pochodzenia z kogeneracji wydaje się oddzielnie dla energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji w jednostce kogeneracji:

- 1) opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej źródła poniżej 1 MW;
- 1a) opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2015 r. poz. 775 oraz z 2016 r. poz. 266, 1165, 1948 i 1986);
- 2) innej niż wymienionej w pkt 1 i 1a.

Zapotrzebowanie na świadectwa pochodzenia z kogeneracji wynika z przepisów art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, zgodnie z którymi odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 2, w zakresie określonym w ust. 11, są obowiązani:

- 1) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1, wydane

dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub

- 2) uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 15, obliczoną w sposób określony w ust. 10.

Dodatkowo należy zauważyć, iż, zgodnie z art. 9a ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne obowiązek, o którym mowa w ust. 1, wykonują:

- 1) odbiorca przemysłowy, który w roku kalendarzowym poprzedzającym rok realizacji tego obowiązku zużył nie mniej niż 100 GWh energii elektrycznej oraz złożył oświadczenie, o którym mowa w ust. 3;
- 2) przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym niebędących odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w pkt 1;
- 3) odbiorca końcowy, inny niż odbiorca przemysłowy, o którym mowa w pkt 1, będący członkiem giełdy w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub członkiem rynku organizowanego przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, w odniesieniu do transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez ten podmiot;
- 4) odbiorca końcowy, inny niż odbiorca przemysłowy, o którym mowa w pkt 1, będący członkiem giełdowej izby rozrachunkowej w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji zawieranych przez niego poza giełdą towarową lub rynkiem, o których mowa w pkt 3, będących przedmiotem rozliczeń prowadzonych w ramach tej izby przez spółkę prowadzącą giełdową izbę rozrachunkową, przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 5) towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w art. 2 pkt 8 i 9 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji zawieranych na zlecenie odbiorców końcowych, innych niż odbiorcy przemysłowi,

o których mowa w pkt 1, na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany.

Jednocześnie zakres obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej określono w art. 9a ust. 11 ustawy – Prawo energetyczne na następującym poziomie:

- 1) dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 9l ust. 1 pkt 1, na poziomie:
 - a) 3,9% w 2014 r.,
 - b) 4,9% w 2015 r.,
 - c) 6,0% w 2016 r.,
 - d) 7,0% w 2017 r.,
 - e) 8,0% w 2018 r.;
- 2) dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 9l ust. 1 pkt 1a, na poziomie:
 - a) 1,1% w 2014 r.,
 - b) 1,3% w 2015 r.,
 - c) 1,5% w 2016 r.,
 - d) 1,8% w 2017 r.,
 - e) 2,3% w 2018 r.;
- 3) dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 9l ust. 1 pkt 2, na poziomie 23,2% w każdym roku, począwszy od 2014 r. do 2018 r.

Świadectwo pochodzenia z kogeneracji wydaje Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, złożony za pośrednictwem operatora systemu elektroenergetycznego, na którego obszarze działania znajduje się jednostka kogeneracji określona we wniosku, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku (art. 9l ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne).

Na podstawie art. 9m ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia z kogeneracji są zbywalne i stanowią towar giełdowy, o którym mowa w art. 2 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia z kogeneracji powstają z chwilą zapisania świadectwa po raz pierwszy na koncie ewidencyjnym w rejestrze świadectw pochodzenia z kogeneracji (art. 9m ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne), natomiast wygasają z chwilą jego umorzenia (art. 9m ust. 10 ustawy – Prawo energetyczne).

Co istotne, świadectwo pochodzenia z kogeneracji umorzone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do dnia 30 czerwca danego roku kalendarzowego, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostce kogeneracji w poprzednim roku kalendarzowym, jest uwzględniane przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 9a ust. 1, w poprzednim roku kalendarzowym (art. 9m ust. 14 ustawy – Prawo energetyczne).

D. Uzasadnienie szczegółowe

Rozdział 1 – Przepisy ogólne – art. 1 – 2

1. Przedmiot ustawy – art. 1

Ustawa reguluje organizację mechanizmu wsparcia energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz wskazuje właściwe instrumenty w tym obszarze.

Obecnie mechanizmem wspierającym wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji jest system wsparcia operacyjnego oparty o świadectwa pochodzenia (został on uregulowany w art. 9a, 9l oraz 9m ustawy – Prawo energetyczne). Niemniej jednak, w związku z czasowym ograniczeniem jego działania (31 grudnia 2018 r.), dla dalszego rozwoju wysokosprawnej kogeneracji niezbędne jest stworzenie nowego mechanizmu, który gwarantował będzie inwestorom możliwość realizacji budowy nowych jednostek kogeneracji lub działań związanych z modernizacją już istniejących.

Ponadto, ustawa określa zasady wydawania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji oraz prowadzenia rejestru tych gwarancji pochodzenia. Dotychczas obszar gwarancji pochodzenia uregulowany był w przepisach ustawy – Prawo energetyczne (art. 9y – 9zb), niemniej jednak biorąc pod uwagę rolę gwarancji pochodzenia, którą jest informowanie odbiorcy końcowego, że określona w tym dokumencie ilość energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej została wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji, projektodawca uznał, że jest to jeden z elementów (niefinansowych) wspierających rozwój wysokosprawnej kogeneracji.

2. Definicje – art. 2

1) Pojęcia zaczerpnięte z innych ustaw (pkt 1 – 3, 5 – 6, 8 – 9, 12, 18 – 24, 32 – 33, 35 – 36,

38 – 44)

Ustawa w niezbędnym zakresie posługuje się pojęciami zaczerpniętymi z ustawy – Prawo energetyczne (w odniesieniu do pkt 2 – 3, 5 – 6, 18 – 19, 22 – 24, 32 – 33, 35 – 36, 38 – 39 i 43 - 44), ustawy o odnawialnych źródłach energii (pkt 1, 9, 20, 41 – 42), ustawy o efektywności energetycznej (pkt 8, 40) oraz ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy energii elektrycznej (pkt 21).

2) Pojęcie jednostki kogeneracji (pkt 10 – 13, 16 – 17, 46 – 47, 49 – 50)

Chociaż samo pojęcie jednostki kogeneracji zostało zaczerpnięte z ustawy – Prawo energetyczne, niemniej jednak projektodawca zdecydował się na wprowadzeniu dodatkowych definicji uszczegółwiających, które zostały wykorzystane przy określaniu mechanizmów wsparcia w odniesieniu do poszczególnych typów jednostek kogeneracji. Wyróżniono następujące typy jednostek:

- a) mała jednostka kogeneracji – dla wydzielenia najmniejszych jednostek kogeneracji (o mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 1 MW), dla których wprowadzono odrębne zasady wsparcia,
- b) istniejąca jednostka kogeneracji i nowa jednostka kogeneracji – dla rozróżnienia jednostek, które mogą korzystać z różnych mechanizmów wsparcia. W tym obszarze punktem granicznym jest podjęcie decyzji inwestycyjnej wcześniej niż lub nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2019 r. oraz data wytworzenia pierwszej energii elektrycznej (w zależności od wielkości jednostki i dedykowanej dla niej formy wsparcia – przed lub po ogłoszeniu wyników aukcji, lub przed lub po 1 stycznia 2019 r.). Dodatkowo, w przypadku nowej jednostki kogeneracji wymogiem jest, aby składała się wyłącznie z urządzeń wyprodukowanych nie później niż w terminie 60 miesięcy, przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w tej jednostce,
- c) istniejąca mała jednostka kogeneracji i nowa mała jednostka kogeneracji – dla rozróżnienia analogicznego, jak w przypadku jednostek, o których mowa w lit. b, niemniej jednak w odniesieniu do małych jednostek kogeneracji,
- d) zmodernizowana jednostka kogeneracji i znacznie zmodernizowana jednostka kogeneracji – rozróżnienia jednostek, które mogą korzystać z różnych mechanizmów wsparcia oraz w różnym wymiarze czasowym. W tym obszarze rozróżnieniem jest

- stopień poniesionych nakładów inwestycyjnych,
- e) zmodernizowana mała jednostka kogeneracji i znacznie zmodernizowana mała jednostka kogeneracji – dla rozróżnienia analogicznego, jak w przypadku jednostek, o których mowa w lit. d, niemniej jednak w odniesieniu do małych jednostek kogeneracji.

3) Pojęcie modernizacji i znacznej modernizacji (pkt 15, 48)

Wprowadzone pojęcia modernizacji i znacznej modernizacji mają wskazać zakres przedsięwzięć skutkujący przypisaniem jednostki kogeneracji jako zmodernizowanej lub znacznie zmodernizowanej, co będzie miało wpływ na możliwość ubiegania się o wsparcie w ramach właściwego instrumentu. Elementami niezbędnymi do zakwalifikowania podejmowanych czynności, jako modernizacji lub znacznej modernizacji są:

- a) usprawnienie jednostki polegające na zwiększeniu ilości wytwarzanej energii, zmniejszeniu ilości wykorzystywanych paliw lub odtworzeniu stanu pierwotnego,
- b) wykorzystanie urządzeń wyprodukowanych nie później niż w terminie 60 miesięcy, przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w zmodernizowanej jednostce kogeneracji,
- c) poniesienie kosztów inwestycyjnych nie mniejszych niż 25%, ale nie większych niż 50% (w przypadku modernizacji) lub powyżej 50 % (w przypadku znacznej modernizacji), jak na nową porównywalną jednostkę kogeneracji,
- d) podjęcie decyzji inwestycyjnej nie wcześniej niż 1 stycznia 2019 r.

4) Pojęcie paliw gazowych i stałych (pkt 25 i 26)

Wprowadzenie przedmiotowych pojęć ma na celu rozróżnienie typów jednostek kogeneracji, które w przypadku wykorzystywania różnych paliw mają różne koszty operacyjne, a tym samym wymagają innego poziomu wsparcia.

Dodatkowo, w odniesieniu do definicji paliw gazowych należy zauważyć, iż zostało ono zawężone wobec definicji paliw gazowych określonych w ustawie – Prawo energetyczne poprzez wyłączenie gazów z procesów zgazowania paliw stałych, gazów systemowych, gazów z odmetanowania kopalń, gazów koksowniczych, innych gazów odpadowych z procesów technologicznych, z uwagi na różne koszty tych paliw.

5) Pojęcie decyzji inwestycyjnej (pkt 4)

Wprowadzenie przedmiotowej definicji jest niezbędne dla prawidłowego zdefiniowania jednostki kogeneracji (wraz z jej doszczegółowieniem, o którym mowa powyżej), a także dla prawidłowego zdefiniowania pojęcia modernizacji i znacznej modernizacji. Pojęcie decyzji inwestycyjnej zostało zdefiniowane jako rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją, podjęcie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, z wyłączeniem zakupu gruntów oraz prac przygotowawczych, polegających na uzyskiwaniu zezwoleń i wykonywaniu wstępnych studiów wykonalności. W ocenie projektodawcy odniesienie decyzji inwestycyjnej od działań skutkujących ich nieodwracalnym charakterem jest wystarczająco precyzyjne dla wskazania konkretnego punktu w czasie.

6) Pojęcia premii gwarantowanej, premii gwarantowanej indywidualnej, premii kogeneracyjnej i premii kogeneracyjnej indywidualnej (pkt 28 – 31)

Wprowadzenie definicji ww. premii ma na celu zwiększenie przejrzystości nowego systemu wsparcia. Odmienne zdefiniowanie rodzaju wsparcia w zależności od wielkości jednostki kogeneracji, rodzaju paliwa przez nią wykorzystywanego czy też struktury wiekowej, pozwala na lepsze usystematyzowanie przepisów niniejszej ustawy, a tym samym poprawia jej czytelność.

7) Sieć ciepłownicza i publiczna sieć ciepłownicza (pkt 34 i 37)

Konieczność wprowadzenia ww. definicji wynika z faktu, iż kluczowym elementem mechanizmu wsparcia określonego niniejszą ustawą jest wprowadzenie do publicznej sieci ciepłowniczej określonego udziału ciepła użytkowego w kogeneracji.

8) Pojęcie wytwórcy (pkt 45)

W związku z faktem, iż to wytwórca energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji jest podmiotem otrzymującym wsparcie, właściwe jego zdefiniowanie jest kluczowe z punktu widzenia przepisów niniejszej ustawy.

9) Pojęcie mocy zainstalowanej elektrycznej (pkt 14)

Biorąc pod uwagę fakt, iż możliwość ubiegania się w odniesieniu do danej jednostki kogeneracji o dopuszczenie do udziału w danym modelu systemu wsparcia jest uzależniona m.in. od wielkości mocy zainstalowanej elektrycznej tej jednostki, niezbędne jest jej zdefiniowanie z punktu widzenia przepisów niniejszej ustawy.

10) Pojęcie płatnika opłaty kogeneracyjnej (pkt 27)

Niezbędne jest wprowadzenie do projektu ustawy definicji płatnika opłaty kogeneracyjnej, zajmującego się obliczaniem i pobieraniem opłaty kogeneracyjnej od podmiotów nieprzyłączonych bezpośrednio do sieci przesyłowej.

Rozdział 2 – Ogólne zasady uczestnictwa w systemie wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji – art. 3 – 12

W rozdziale drugim zdefiniowane zostały podstawowe zasady wsparcia oraz podmioty, które mogą się o to wsparcie ubiegać

W art. 3 wskazano, że za energię elektryczną z wysokosprawnej kogeneracji wytworzoną w nowej jednostce kogeneracji lub znacznie zmodernizowanej jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW wytwórca tej energii może uzyskać wsparcie na zasadach określonych w Rozdziale 3 ustawy, tj. w postaci premii kogeneracyjnej. Jednocześnie wskazano, że okres wsparcia w przypadku tych instalacji wynosi 15 lat. Dodatkowo zdefiniowano pojęcie zakończenia znacznej modernizacji wskazując, iż jest to dzień uzyskania pozwolenia na użytkowanie znacznej zmodernizowanej jednostki kogeneracji lub pozwolenia na eksploatację urządzenia technicznego, jeżeli takie pozwolenie jest wymagane.

W art. 4 wskazano, że za energię elektryczną wytworzoną w wysokosprawnej kogeneracji w:

- 1) zmodernizowanej jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW,
- 2) istniejącej jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW,
- 3) nowej małej jednostce kogeneracji, znacznie zmodernizowanej małej jednostce kogeneracji lub istniejącej małej jednostce kogeneracji,
- 4) zmodernizowanej małej jednostce kogeneracji

wytwórca tej energii może uzyskać wsparcie na zasadach określonych w Rozdziale 4 ustawy,

tj. w postaci premii gwarantowanej.

Jednocześnie wskazano, że okres wsparcia w tych instalacji wynosi odpowiednio 5, 6 lub 7 lat w przypadku modernizacji (w zależności od poziomu poniesionych nakładów inwestycyjnych jak na nową jednostkę) lub 15 lat w zależności od rodzaju jednostki.

Dodatkowo zdefiniowano pojęcie zakończenia modernizacji wskazując, analogicznie jak w przypadku zakończenia znacznej modernizacji.

W art. 5 wskazano, że za energię elektryczną wytworzoną z wysokosprawnej kogeneracji w:

- 1) nowej jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 50 MW, znacznie zmodernizowanej jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 50 MW lub istniejącej jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 50 MW,
- 2) zmodernizowanej jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 50 MW

wytwórca tej energii może uzyskać wsparcie na zasadach określonych w Rozdziale 5 ustawy, tj. w postaci premii gwarantowanej indywidualnej lub premii kogeneracyjnej indywidualnej.

Jednocześnie wskazano, że okres wsparcia w tych instalacji wynosi odpowiednio 5, 6 lub 7 lat w przypadku modernizacji (w zależności od poziomu poniesionych nakładów inwestycyjnych jak na nową jednostkę) lub 15 lat w zależności od rodzaju jednostki.

W art. 6 wskazano iż w odniesieniu do jednostek kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 300 MW uzyskanie wsparcia jest możliwe po spełnieniu dodatkowego wymogu, tj. musi zostać wydana przez Komisję Europejską na podstawie art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej decyzja o zgodności tego wsparcia z rynkiem wewnętrznym.

W art. 8 wprowadzono delegację do wydania przez Ministra Energii rozporządzenia, zawierającego szczegółowy katalog kwalifikowanych kosztów inwestycyjnych oraz kosztów operacyjnych wybudowania nowej porównywalnej jednostki kogeneracji.

W art. 9 wprowadzono rozwiązanie analogiczne, jak funkcjonujące w obszarze wsparcia odnawialnych źródeł energii, tj. ograniczenie możliwości uzyskania wsparcia za energię elektryczną z wysokosprawnej kogeneracji w godzinach dostawy, dla których

średnie ważone wolumenem transakcji sesyjnych giełdowych były niższe niż 0 złotych za 1 MWh przez co najmniej sześć kolejnych godzin dostawy energii elektrycznej w trakcie których zawierane są transakcje sesyjne giełdowe z dostawą energii elektrycznej w dniu następnym i dwa dni po dniu zawarcia transakcji sesyjnej. Powyższe ograniczenie ma zniechęcać do wytwarzania energii elektrycznej w momencie występowania jej nadmiaru.

Dodatkowo w art. 9 ograniczona została możliwość korzystania ze wsparcia przewidzianego niniejszą ustawą dla jednostki energii elektrycznej, w odniesieniu do której wytwórca skorzystał z prawa do uzyskania wsparcia w ramach innych mechanizmów (określonych w ustawie o odnawialnych źródłach energii oraz w ustawie o rynku mocy).

W art. 10 uregulowana została kwestia przeniesienia nabytych praw i obowiązków wynikających z otrzymania wsparcia, o którym mowa w Rozdziałach 3 -5, w przypadku przeniesienia własności jednostki kogeneracji, w odniesieniu do której uzyskane zostało prawo do tego wsparcia.

Art. 11 wskazuje sposób postępowania w przypadku wytwórców energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, w odniesieniu do których wydano prawomocne orzeczenie sądu w zakresie uchylenia decyzji w sprawie odmowy jego uczestnictwa w systemie wsparcia, o którym mowa w Rozdziałach 3 – 5.

Regulacje zawarte w art. 12 ustawy wzorowane są na rozwiązaniach przyjętych w ustawie o odnawialnych źródłach energii i mają na celu ograniczenie występowania zjawiska tzw. nadwsparcia, tj. przydzielenia pomocy publicznej na poziomie wyższym niż jest to niezbędne do funkcjonowania danej jednostki kogeneracji.

Przedmiotowe działanie przyczyni się do racjonalnego przydzielania pomocy publicznej w sposób umożliwiający realizację celów dotyczących rozwoju wysokosprawnej kogeneracji przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że pomoc ta nie będzie prowadzić do zaburzenia mechanizmów rynkowych. Uwzględnienie otrzymanej pomocy inwestycyjnej nie będzie dotyczyło istniejących jednostek kogeneracji oraz istniejących małych jednostek kogeneracji, ze względu na to, że premia gwarantowana wyliczana dla tych jednostek nie będzie uwzględniała kosztów kapitałowych (jedynie koszty operacyjne).

Rozdział 3 – Zasady uczestnictwa w aukcyjnym systemie wsparcia wytwarzania energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji – art. 13 – 26

1. Zasady ogólne – art. 13 - 15

Rozdział 3 zawiera przepisy związane z aukcyjnym instrumentem wsparcia na premię kogeneracyjną, o którą mogą ubiegać się podmioty wskazane w art. 3 ust. 1 ustawy. Premia kogeneracyjna stanowi dopłatę do wytworzonej, wprowadzonej do sieci i sprzedanej energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji przez wytwórcę, który wygrał aukcję i jest ona wypłacana przez operatora rozliczeń (art. 13). Zgodnie z art. 13, nowe i znacznie zmodernizowane jednostki kogeneracji konkurują ze sobą w ramach jednego koszyka, natomiast dla poszczególnych rodzajów jednostek kogeneracji, tzn. opalanych różnymi paliwami, tj.

- paliwem gazowym,
- paliwem stałym,
- biomasą,
- pozostałymi,

ustalone zostaną wartości referencyjne, tj. maksymalne wysokości premii gwarantowanej, które uczestnicy aukcji będą mogli zaoferować w odniesieniu do energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji wytworzonej w danej jednostki kogeneracji, aby ich oferta nie została odrzucona. Dodatkowo, w odniesieniu do znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracji, aby umożliwić dostosowanie wysokości oferty do poniesionych nakładów inwestycyjnych na znaczną modernizację, ustalane będą odrębne wartości referencyjne dla tego typu jednostek, biorąc pod uwagę wartość udziału procentowego poniesionych kosztów inwestycyjnych znacznej modernizacji do wartości kosztów poniesionych dla nowej porównywalnej jednostki kogeneracji oraz rodzaj paliwa, którym opalana jest dana jednostka. Poziom wartości referencyjnych ustalać będzie corocznie minister właściwy do spraw energii w stosownym rozporządzeniu, biorąc pod uwagę istotne parametry techniczne i ekonomiczne funkcjonowania jednostek kogeneracji. koszty operacyjne oraz dodatkowe koszty inwestycyjne ponoszone w okresie eksploatacji, w którym jednostka kogeneracji podlega mechanizmom i instrumentom wsparcia. W przypadku jednostek opalanych więcej niż jednym rodzajem paliwa, w odniesieniu do ustalenia odpowiedniej wartości referencyjnej, bierze się pod uwagę paliwo o największym udziale w miksie paliwowym stosowanym w danej jednostce.

Zgodnie z art. 14 Prezes URE ogłasza, organizuje i przeprowadza aukcje nie rzadziej niż raz w roku, natomiast do aukcji będzie mógł zostać dopuszczony jedynie wytwórca, którego

jednostka kogeneracji spełni jednostkowy wskaźnik emisji dwutlenku węgla na poziomie mniejszym lub równym 450 kg na 1 MWh wytwarzanej energii.

Istotnym elementem systemu wsparcia w postaci premii kogeneracyjnej jest konieczności wprowadzania do publicznej sieci ciepłowniczej ciepła użytkowego w kogeneracji. W tym obszarze wprowadzono regulacje, zgodnie z którymi w przypadku, gdy nie mniej niż 70% przedmiotowego ciepła wprowadzane jest do publicznej sieci ciepłowniczej, całość energii elektrycznej może zostać objęta premią kogeneracyjną, natomiast, gdy mniej niż 70% tego ciepła wprowadzane jest do publicznej sieci ciepłowniczej, tylko część energii elektrycznej odpowiadająca procentowemu udziałowi tego ciepła wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej może zostać objęta premią kogeneracyjną.

W art. 14 umożliwiono również, a w art. 15 uregulowano kwestię udziału w aukcji wytwórcy, którego jednostka kogeneracji zlokalizowana jest poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym zakresie posłużono się analogicznymi rozwiązaniami występującymi w mechanizmie wsparcia odnawialnych źródeł energii.

2. Procedura oceny formalnej – art. 16 - 17

Przed przystąpieniem do aukcji, wytwórca podlega procedurze oceny formalnej przygotowania do wytwarzania energii elektrycznej w danej jednostce kogeneracji, którą przeprowadza Prezes URE. Art. 16 definiuje zakres niezbędnej dokumentacji, którą należy przedstawić Prezesowi URE do oceny stopnia przygotowania danej jednostki kogeneracji przez wytwórcę do udziału w aukcji. Zakres przedstawianych informacji (o analogicznym charakterze, jak w przypadku systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii) ma na celu eliminowanie z aukcji projektów, których stopień przygotowania nie gwarantuje skutecznej ich realizacji.

Zakończeniem procesu jest wydanie bądź odmowa wydania zaświadczenia dopuszczającego do udziału w aukcji (art. 17).

3. Ogłoszenie, przeprowadzenie i rozstrzygnięcie aukcji oraz procedura związana z wypłatą premii – art. 18 - 26

Zgodnie z art. 18, aukcja ogłaszana jest przez Prezesa URE nie później niż 30 dni przed

dniem jej rozpoczęcia, co odpowiada regulacjom w obszarze odnawialnych źródeł energii w tym względzie. Co istotne, w odróżnieniu od analogicznych rozwiązań w systemie wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, wprowadzono możliwość przeprowadzenia aukcji zarówno w formie elektronicznej, jak również w postaci pisemnej. Powyższe działania ma na celu umożliwienie Prezesowi URE decydowanie o sposobie przeprowadzenia aukcji mając na celu optymalne wykorzystanie zasobów (w przypadku jednostek kogeneracji przewiduje się mniejszą ilość podmiotów biorących udział w aukcji niż jest to w przypadku odnawialnych źródeł energii).

W celu zapewnienia inwestorom większej elastyczności wydłużono termin przeprowadzenia sesji aukcji (w odniesieniu do rozwiązań w obszarze odnawialnych źródeł energii), który nie może być krótszy niż 3 dni i nie dłuższy niż 10 dni.

Prezes URE ustala również regulamin aukcji, który zatwierdza minister właściwy do spraw energii.

W art. 19 wskazano zasady uczestnictwa wytwórców w aukcji określając sposób złożenia oferty oraz elementy, z których powinna się ona składać. Do najistotniejszych elementów oferty należy:

- 1) określenie ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, którą wytwórca zobowiązuje się wytworzyć wraz z jednostkową wysokością premii kogeneracyjnej za jaką wytworzy i sprzeda tę energię,
- 2) zobowiązanie, że do budowy nowej jednostki kogeneracji albo znacznej modernizacji jednostki kogeneracji zostaną wykorzystane wyłącznie urządzenia wyprodukowane nie później niż w terminie 60 miesięcy, przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w tej jednostce,
- 3) wskazanie procentowego udziału ciepła użytkowego w kogeneracji, które zostanie wprowadzone do publicznej sieci ciepłowniczej,
- 4) zobowiązanie do wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji w nowej jednostce kogeneracji, w terminie 48 lub 60 miesięcy od dnia zamknięcia aukcji, w zależności od rodzaju jednostki kogeneracji.

Zgodnie z art. 20 aukcję wygrywają uczestnicy aukcji, którzy zaoferowali najniższą wartość premii kogeneracyjnej, aż do wyczerpania maksymalnej ilości lub wartości energii elektrycznej określonej w ogłoszeniu o aukcji. W przedmiotowej jednostce redakcyjnej uregulowane zostały również kwestie związane z sytuacją braku wyczerpania maksymalnej

ilości lub wartości energii elektrycznej określonej w ogłoszeniu o aukcji, złożenia ofert o tej samej wysokości premii kogeneracyjnej, a także przekroczenia maksymalnej ilości lub wartości energii elektrycznej określonej w ogłoszeniu o aukcji.

W art. 21 wskazano kiedy Prezes URE zamyka sesję aukcji oraz wskazano zobowiązania Prezesa URE do poinformowania o rozstrzygnięciu lub o braku rozstrzygnięcia aukcji albo o jej unieważnieniu.

W art. 22 uregulowano kwestię wypłaty przez operatora rozliczeń premii kogeneracyjnej wytwórcy, który wygrał aukcję.

W celu wypłaty premii kogeneracyjnej, uprawniony wytwórca jednorazowo informuje operatora rozliczeń o dacie wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, potwierdzonej przez operatora sieci przesyłowej elektroenergetycznej lub operatora sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej, w terminie 30 dni od tej daty oraz każdorazowo składa wniosek do operatora rozliczeń o wypłatę premii kogeneracyjnej, który zawiera m.in. informację na temat ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, wytworzonej w jednostce kogeneracji, wprowadzonej do sieci i sprzedanej dla okresu rozliczeniowego objętego wnioskiem oraz o wysokości premii kogeneracyjnej wynikającej z tej ilości energii. Co istotne wytwórca przekazuje wniosek w terminie 45 dni po zakończeniu każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego, pod rygorem utraty prawa do wypłaty premii kogeneracyjnej za dany okres rozliczeniowy w przypadku niedotrzymania tego terminu. Dopuszczona będzie również możliwość rozliczania premii kogeneracyjnej za okres więcej niż jednego następującego po sobie miesiąca kalendarzowego, nie więcej jednak niż za 12 miesięcy kalendarzowych – w terminie 45 dni po zakończeniu ostatniego z tych miesięcy.

W art. 21 określono wymóg przedstawienia dokumentacji umożliwiającej ocenę, czy w czasie budowy nowej jednostki kogeneracji albo znacznej modernizacji jednostki kogeneracji zostały wyprodukowane nie później niż w terminie 60 miesięcy, przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w nowej albo znacznie zmodernizowanej jednostce kogeneracji. W przypadku niespełnienia wymogu, wytwórca traci możliwość korzystania ze wsparcia.

Ponadto wytwórca, który wygrał aukcję zobowiązany jest do ustalania na podstawie rzeczywistych wskazań urządzeń pomiarowo – rozliczeniowych, ilość energii elektrycznej wytworzonej z wysokosprawnej kogeneracji w jednostce kogeneracji, wprowadzonej do sieci

i sprzedanej, za którą wytwórcy przysługuje wypłata premii kogeneracyjnej oraz prowadzenia dokumentacji w ujęciu dobowym dotyczącej ilości, wyrażonej w kWh, wytworzonej z wysokosprawnej kogeneracji, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w danym miesiącu oraz potwierdzającej ilość ciepła użytkowego w kogeneracji wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej, wyrażonej w procentach (art. 22 i 26). Dopuszczona będzie jednak możliwość określenia ilości energii elektrycznej wytworzonej, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w oparciu o metodę proporcjonalną, której zasady zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw energii (art. 24).

Zgodnie z art. 23, operator rozliczeń może ustalić regulamin, w którym określi sposób prowadzenia rozliczeń premii kogeneracyjnej.

Istotnym elementem mechanizmu wsparcia w postaci premii kogeneracyjnej jest fakt, iż jednostkowa wysokość premii kogeneracyjnej wskazanej w zwycięskiej aukcji podlega corocznej waloryzacji średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem z poprzedniego roku kalendarzowego (art. 24).

Zgodnie z art. 26, wypłata należnych środków z tytułu premii kogeneracyjnej następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wypłatę.

Rozdział 4 – Zasady uczestnictwa w systemie wsparcia w formie premii gwarantowanej dla wytwórców energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji – art. 27 - 33

1. Zasady ogólne – art. 27

W przypadku jednostek kogeneracji, których wytwórcy mogą uzyskać wsparcie w postaci premii gwarantowanej, cały proces związany z dostępem do mechanizmu został uproszczony z uwagi na fakt, iż dotyczy on istniejących jednostek kogeneracji (ewentualnie jednostek zmodernizowanych), a zatem wsparcie powinno zostać udzielone wszystkim wytwórcom, w wysokości niezbędnej do utrzymania produkcji energii w tych jednostkach kogeneracji. Wyjątkiem w tym obszarze jest fakt, iż uproszczone procedury związane z udzieleniem premii gwarantowanej dotyczą też wszystkich małych jednostek kogeneracji (w tym nowych), co ma na celu promowanie wykorzystania tego typu rozproszonych źródeł wszędzie tam, gdzie nie zawsze istnieje możliwość rozwoju sieci ciepłowniczej.

Należy podkreślić, że do możliwości wnioskowania o wypłatę premii gwarantowanej będzie mógł zostać dopuszczony jedynie wytwórca, którego jednostka kogeneracji spełni jednostkowy wskaźnik emisji dwutlenku węgla na poziomie mniejszym lub równym 450 kg

na 1 MWh wytwarzanej energii.

Istotnym elementem systemu wsparcia w postaci premii gwarantowanej jest konieczność wprowadzania do publicznej sieci ciepłowniczej ciepła użytkowego w kogeneracji. W tym obszarze wprowadzono regulacje, zgodnie z którymi w przypadku, gdy nie mniej niż 70% przedmiotowego ciepła wprowadzane jest do publicznej sieci ciepłowniczej, całość energii elektrycznej może zostać objęta premią kogeneracyjną, natomiast, gdy mniej niż 70% tego ciepła wprowadzane jest do publicznej sieci ciepłowniczej, tylko część energii elektrycznej odpowiadająca procentowemu udziałowi tego ciepła wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej może zostać objęta premią kogeneracyjną. Wyjątkiem od tej zasady są małe jednostki kogeneracji, a także istniejące i zmodernizowane jednostki kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej do 50 MW, opalane metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego, z uwagi na fakt, iż ich budowa bądź aktualne umiejscowienie dotyczyć będzie lub dotyczy w większości lokalizacji, w których przyłączenie do publicznej sieci ciepłowniczej będzie lub jest niemożliwe. Powyższe wyłączenie dla istniejących i zmodernizowanych jednostek opalanych metanem kopalnianym wynika z faktu, że ze względów bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych w przypadku partii pokładów, w których występuje bądź może występować zagrożenie metanowe, niezbędne jest prowadzenie odmetanowania, a jeżeli nie zostanie on zagospodarowany na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej i ciepła (lub chłodu) w skojarzeniu, gaz kopalniany w znacznej części zostanie spalony w pochodni, a zanieczyszczenia zostaną wyemitowane do atmosfery.

Dodatkową preferencją dla wyżej wymienionych jednostek jest przyznanie wsparcia w postaci premii gwarantowanej na całą wytworzoną energię elektryczną, a nie tak jak jest to w przypadku pozostałych jednostek kogeneracji - na wytworzoną, wprowadzoną do sieci i sprzedaną energię elektryczną.

2. Dopuszczenie do systemu premii gwarantowanej – art. 28

Wytwórca ubiegający się o udział w systemie premii gwarantowanej musi wystąpić z wnioskiem do Prezesa URE o dopuszczenie go do tego systemu. Konstrukcja wniosku jest zbliżona do kształtu wniosku o wydanie zaświadczenia o dopuszczeniu do aukcji oraz oferty aukcyjnej.

Po ocenie wniosku Prezes URE wydaje zaświadczenie o możliwości ubiegania się o wypłatę premii gwarantowanej. Zaświadczenie to zawiera m. in. wskazanie daty zakończenia okresu wsparcia, a także wskazanie możliwości wystąpienia o wypłatę premii gwarantowanej na całą wytworzoną, wprowadzoną do sieci i sprzedaną energię elektryczną albo na część tej energii w zależności od spełnienia wymogu dotyczącego wprowadzania do publicznej sieci ciepłowniczej ciepła użytkowego w kogeneracji (z zastrzeżeniem wyłączeń, o których mowa w rozdziale 4 pkt 1 uzasadnienia).

3. Procedura wypłaty premii gwarantowanej – art. 29 - 33

Po uzyskaniu zaświadczenia o dopuszczeniu do systemu premii gwarantowanej, uprawniony wytwórca jednorazowo informuje operatora rozliczeń o dacie wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji w ramach systemu wsparcia, potwierdzonej wydanym świadectwem pochodzenia albo potwierdzonej przez operatora sieci przesyłowej elektroenergetycznej lub operatora sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej, w terminie 30 dni, a następnie, każdorazowo składa wniosek do operatora rozliczeń o wypłatę premii gwarantowanej analogicznie, jak w przypadku wypłaty premii kogeneracyjnej.

Co istotne, wytwórca przekazuje wniosek w terminie 45 dni po zakończeniu każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego, pod rygorem utraty prawa do wypłaty premii gwarantowanej za dany okres rozliczeniowy w przypadku niedotrzymania tego terminu. Dopuszczona będzie również możliwość rozliczania premii gwarantowanej za okres więcej niż jednego następującego po sobie miesiąca kalendarzowego, nie więcej jednak niż za 12 miesięcy kalendarzowych – w terminie 45 dni po zakończeniu ostatniego z tych miesięcy (art. 29).

Podmiotem odpowiedzialnym za wypłatę premii jest operator rozliczeń, który wypłaca ją w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wypłatę (art. 32).

Ponadto wytwórca, który uzyskał prawo do wypłaty premii gwarantowanej zobowiązany jest do ustalenia ilości energii elektrycznej objętej wsparciem na podstawie rzeczywistych wskazań urządzeń pomiarowo – rozliczeniowych oraz do prowadzenia dokumentacji w ujęciu dobowym dotyczącej ilości, wyrażonej w kWh, wytworzonej z wysokosprawnej kogeneracji, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w danym miesiącu, a także potwierdzającej ilość ciepła użytkowego w kogeneracji wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej, wyrażonej w procentach (art. 31 – 32). Dopuszczona będzie jednak możliwość określenia ilości energii elektrycznej wytworzonej, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w oparciu o metodę proporcjonalną, której zasady zostaną określone w rozporządzeniu

wydanym przez ministra właściwego do spraw energii (art. 31).

Zgodnie z art. 30, operator rozliczeń może ustalić regulamin, w którym określi sposób prowadzenia rozliczeń premii kogeneracyjnej.

Rozdział 5 – Zasady uczestnictwa w systemie wsparcia dla jednostek kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 50 MW – art. 34 - 53

1. Zasady ogólne – art. 34, 41 i 42

W przypadku jednostek kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 50 MW przyjęto rozwiązania bardziej zindywidualizowane w odniesieniu do przydzielania wsparcia niż w przypadku pozostałych jednostek z uwagi na brak możliwości wprowadzenia typoszeregów tego typu jednostek kogeneracji (np. poprzez włączenie do procedury aukcyjnej – w przypadku nowych lub znacznie zmodernizowanych jednostek lub poprzez wskazanie odrębnej premii gwarantowanej – w przypadku istniejących lub zmodernizowanych jednostek).

Duże jednostki kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej sięgającej kilkuset MW charakteryzują się zindywidualizowanymi rozwiązaniami technologicznymi dostosowanymi do warunków występujących w danej lokalizacji, dlatego też indywidualne określenie wysokości wsparcia w opinii projektodawcy zapewni osiągnięcie najlepszych rezultatów w odniesieniu do tego typu instalacji.

Duże jednostki kogeneracji mogą uzyskać wsparcie w postaci premii gwarantowanej indywidualnej lub premii kogeneracyjnej indywidualnej, w przypadku odpowiednio istniejących jednostek kogeneracji i zmodernizowanych jednostek kogeneracji lub w przypadku nowych jednostek kogeneracji i znacznie zmodernizowanych jednostek kogeneracji. Wsparcie to, analogicznie jak w przypadku rozwiązań dedykowanych innym jednostkom kogeneracji, uzależnione jest od wprowadzenia ciepła użytkowego w kogeneracji do publicznej sieci ciepłowniczej.

Należy podkreślić, że do możliwości wnioskowania o wypłatę premii gwarantowanej indywidualnej lub naboru na premię kogeneracyjną indywidualną będzie mógł zostać dopuszczony jedynie wytwórca, którego jednostka kogeneracji spełni jednostkowy wskaźnik emisji dwutlenku węgla na poziomie mniejszym lub równym 450 kg na 1 MWh wytwarzanej energii.

2. Dopuszczenie do systemu premii gwarantowanej indywidualnej – art. 35 - 36

Wytwórca ubiegający się o udział w systemie premii gwarantowanej indywidualnej musi corocznie wystąpić z wnioskiem do Prezesa URE o dopuszczenie go do tego systemu. Konstrukcja wniosku jest zbliżona do kształtu wniosku o wydanie zaświadczenia o dopuszczeniu do aukcji oraz oferty aukcyjnej, przy czym dodatkowo wytwórca musi przedstawić dokumenty umożliwiające wyznaczenie przez Prezesa URE wysokości premii gwarantowanej indywidualnej.

Po ocenie wniosku Prezes URE wydaje zaświadczenie o możliwości ubiegania się w danym roku o wypłatę premii gwarantowanej indywidualnej. Zaświadczenie to zawiera m. in. wskazanie daty zakończenia okresu wsparcia, a także wskazanie możliwości wystąpienia o wypłatę premii gwarantowanej indywidualnej na całą wytworzoną energię elektryczną albo na część tej energii w zależności od spełnienia wymogu dotyczącego wprowadzania do publicznej sieci ciepłowniczej ciepła użytkowego w kogeneracji, a także wysokość premii gwarantowanej indywidualnej należną temu wytwórcy za każdą MWh wytworzoną, wprowadzoną do sieci i sprzedaną energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji.

3. Wypłata premii gwarantowanej indywidualnej – art. 37 - 40

Po uzyskaniu zaświadczenia o dopuszczeniu do systemu premii gwarantowanej indywidualnej, uprawniony wytwórca jednorazowo informuje operatora rozliczeń o dacie wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, potwierdzonej wydanym świadectwem pochodzenia albo potwierdzonej przez operatora sieci przesyłowej elektroenergetycznej lub operatora sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej, w terminie 30 dni, a następnie, każdorazowo składa wniosek do operatora rozliczeń o wypłatę premii gwarantowanej indywidualnej analogicznie, jak w przypadku wypłaty premii gwarantowanej.

Co istotne wytwórca przekazuje wniosek w terminie 45 dni po zakończeniu każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego, pod rygorem utraty prawa do wypłaty premii gwarantowanej indywidualnej za dany okres rozliczeniowy w przypadku niedotrzymania tego terminu. Dopuszczona będzie również możliwość rozliczania premii kogeneracyjnej za okres więcej niż jednego następującego po sobie miesiąca kalendarzowego, nie więcej jednak niż za 12 miesięcy kalendarzowych – w terminie 45 dni po zakończeniu ostatniego z tych miesięcy (art. 38).

Podmiotem odpowiedzialnym za wypłatę premii jest operator rozliczeń, który wypłaca ją w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wypłatę.

Ponadto wytwórca, który uzyskał prawo do wypłaty premii gwarantowanej indywidualnej zobowiązany jest do ustalenia ilości energii elektrycznej objętej wsparciem na podstawie rzeczywistych wskazań urządzeń pomiarowo – rozliczeniowych oraz do prowadzenia dokumentacji w ujęciu dobowym dotyczącej ilości, wyrażonej w kWh, wytworzonej z wysokosprawnej kogeneracji, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w danym miesiącu, a także potwierdzającej ilość ciepła użytkowego w kogeneracji wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej, wyrażonej w procentach (art. 39 i 40). Dopuszczona będzie jednak możliwość określenia ilości energii elektrycznej wytworzonej, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w oparciu o metodę proporcjonalną, której zasady zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw energii (art. 39).

Zgodnie z art. 38, operator rozliczeń może ustalić regulamin, w którym określi sposób prowadzenia rozliczeń premii kogeneracyjnej.

4. Dopuszczenie do systemu premii kogeneracyjnej indywidualnej – art. 41 - 44

Nabór na premię kogeneracyjną indywidualną jest ogłaszany, organizowany i przeprowadzany przez Prezesa URE nie rzadziej niż raz w roku.

Przed przystąpieniem do naboru, wytwórca podlega procedurze oceny formalnej przygotowania do wytwarzania energii elektrycznej w danej jednostce kogeneracji, którą przeprowadza Prezes URE. Art. 43 definiuje zakres niezbędnej dokumentacji, którą należy przedstawić Prezesowi URE do oceny stopnia przygotowania danej jednostki kogeneracji przez wytwórcę do udziału w aukcji. Zakres przedstawianych informacji (o analogicznym charakterze, jak w przypadku wytwórców zamierzających przystąpić do aukcji) ma na celu eliminowanie z aukcji projektów, których stopień przygotowania nie gwarantuje skutecznej ich realizacji.

Zakończeniem procesu jest wydanie bądź odmowa wydania zaświadczenia dopuszczającego do udziału w naborze (art. 44).

5. Ogłoszenie, przeprowadzenie i rozstrzygnięcie naboru – art. – 45 - 49

Nabór ogłaszany jest przez Prezesa URE nie później niż 90 dni przed dniem jego rozpoczęcia. Wskazany termin jest dłuższy niż w przypadku aukcji, co wynika z charakteru jednostek mogących brać udział w naborze.

Termin przeprowadzenia naboru, ustalono na tożsamym poziomie, jak w przypadku aukcji, tj. nie może być on krótszy niż 3 dni i nie dłuższy niż 10 dni. Prezes URE ustala również regulamin naboru, który zatwierdza minister właściwy do spraw energii.

W art. 46 wskazano zasady uczestnictwa wytwórców w naborze określając sposób złożenia oferty oraz elementy, z których powinna się ona składać. Do najistotniejszych elementów oferty należy:

- 1) określenie ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, którą wytwórca zobowiązuje się wytworzyć i sprzedać,
- 2) zobowiązanie, że do budowy nowej jednostki kogeneracji albo znacznej modernizacji jednostki kogeneracji zostaną wykorzystane wyłącznie urządzenia wyprodukowane nie później niż w terminie 60 miesięcy, przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w tej jednostce,
- 3) wskazanie procentowego udziału ciepła użytkowego w kogeneracji, które zostanie wprowadzone do publicznej sieci ciepłowniczej,
- 4) zobowiązanie do wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji w nowej jednostce kogeneracji, w terminie 60 miesięcy od dnia zamknięcia aukcji, w zależności od rodzaju jednostki kogeneracji.

W art. 47 zobligowano Prezesa URE do wyliczania dla każdego wytwórcy, który złożył ofertę w naborze, wysokości premii kogeneracyjnej indywidualnej, nieprzekraczającej maksymalnej wysokości premii kogeneracyjnej indywidualnej, ustalonej w stosownym rozporządzeniu przez ministra właściwego do spraw energii, dzięki czemu wsparcie dla tego typu jednostek będzie udzielane w wysokości niezbędnej dla ich właściwego funkcjonowania.

Zgodnie z art. 48 nabór wygrywają uczestnicy naboru, którzy otrzymali najwyższą ilość punktów w naborze przy uwzględnieniu parametrów (jednostkowej wysokości premii kogeneracyjnej indywidualnej, lokalizacji jednostki kogeneracji oraz rodzaju paliwa wykorzystywanego do produkcji energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji), aż do wyczerpania maksymalnej ilości lub wartości energii elektrycznej określonej w ogłoszeniu o aukcji.

Odmienny sposób uregulowania kwestii wygranej naboru i aukcji wynika z konieczności pozostawienia ministrowi właściwemu do spraw energii większej elastyczności w zakresie kształtowania polityki energetycznej oraz bezpieczeństwa energetycznego państwa. Ma to istotne znaczenie w przypadku dużych jednostek kogeneracji, których oddziaływanie

będzie miało charakter ponad lokalny. Pozostawienie możliwości kształtowania punktacji w odniesieniu do ww. parametrów naboru pozwoli na prawidłową koordynację tworzenia nowych jednostek na obszarach, na których ich funkcjonowanie jest najbardziej korzystne (np. określenie większej ilości punktów za zlokalizowanie jednostek kogeneracji na obszarze wskazanych województw, itp.) lub wykorzystujących określone paliwa (co przyczyni się do kształtowania określonego miksu paliwowego).

W art. 48 uregulowane zostały również kwestie związane z sytuacją przekroczenia maksymalnej ilości lub wartości energii elektrycznej określonej w ogłoszeniu o aukcji.

W art. 49 wskazano kiedy Prezes URE zamyka nabór oraz wskazano zobowiązania Prezesa URE do poinformowania o rozstrzygnięciu lub o unieważnieniu naboru. W tym obszarze istotnie wydłużono terminy rozstrzygnięcia naboru z uwagi na fakt, iż to Prezes URE wskazywał będzie wysokość premii kogeneracyjnej indywidualnej. Ponadto, wprowadzona została możliwość braku akceptacji określonej przez Prezesa URE wysokości premii kogeneracyjnej indywidualnej przez uczestnika naboru, czego skutkiem jest odrzucenie oferty.

6. Wypłata premii kogeneracyjnej indywidualnej – art. 50 - 53

W art. 50 uregulowano kwestię wypłaty premii kogeneracyjnej indywidualnej wytwórcy, który wygrał nabór.

W celu wypłaty premii kogeneracyjnej indywidualnej, uprawniony wytwórca jednorazowo informuje operatora rozliczeń o dacie wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, potwierdzonej przez operatora sieci przesyłowej elektroenergetycznej lub operatora sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej, w terminie 30 dni od tej daty oraz każdorazowo składa wniosek do operatora rozliczeń o wypłatę premii kogeneracyjnej indywidualnej, który zawiera m.in. informację na temat ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, wytworzonej w jednostce kogeneracji, wprowadzonej do sieci i sprzedanej dla okresu rozliczeniowego objętego wnioskiem oraz o wysokości premii kogeneracyjnej wynikającej z tej ilości energii. Co istotne wytwórca przekazuje wniosek w terminie 45 dni po zakończeniu każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego, pod rygorem utratę prawa do wypłaty premii kogeneracyjnej indywidualnej za dany okres rozliczeniowy w przypadku niedotrzymania tego terminu. Dopuszczona będzie również możliwość rozliczania premii kogeneracyjnej za okres więcej niż jednego

następującego po sobie miesiąca kalendarzowego, nie więcej jednak niż za 12 miesięcy kalendarzowych – w terminie 45 dni po zakończeniu ostatniego z tych miesięcy (art. 50).

Wyplata należnych środków z tytułu premii kogeneracyjnej indywidualnej następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wypłatę.

Istotnym elementem mechanizmu wsparcia w postaci premii kogeneracyjnej indywidualnej jest fakt, iż wysokość premii kogeneracyjnej indywidualnej podlega corocznej waloryzacji średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem z poprzedniego roku kalendarzowego (art. 52).

Ponadto wytwórca, który wygrał nabór zobowiązany jest do ustalania na podstawie rzeczywistych wskazań urządzeń pomiarowo – rozliczeniowych, ilość energii elektrycznej wytworzonej z wysokosprawnej kogeneracji w jednostce kogeneracji, wprowadzonej do sieci i sprzedanej, za którą wytwórcy przysługuje wypłata premii kogeneracyjnej oraz prowadzenia dokumentacji w ujęciu dobowym dotyczącej ilości, wyrażonej w kWh, wytworzonej z wysokosprawnej kogeneracji, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w danym miesiącu oraz potwierdzającej ilość ciepła użytkowego w kogeneracji wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej, wyrażonej w procentach (art. 52 i 53). Dopuszczona będzie jednak możliwość określenia ilości energii elektrycznej wytworzonej, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w oparciu o metodę proporcjonalną, której zasady zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw energii (art. 52).

Zgodnie z art. 51, operator rozliczeń może ustalić regulamin, w którym określi sposób prowadzenia rozliczeń premii kogeneracyjnej.

Rozdział 6 – Zasady kształtowania zapotrzebowania na energię elektryczną z wysokosprawnej kogeneracji oraz sposób obliczania ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji – art. 54 - 56

Przepisy ustawy kształtują ramy mechanizmu wsparcia oraz instrumentów mu służących, określając m.in. zakres podmiotów mogących się ubiegać o określony rodzaj wsparcia. W rozdziale 6 zdefiniowano mechanizmy pozwalające na elastyczne kształtowanie polityki państwa w zakresie dalszego rozwoju wysokosprawnej kogeneracji poprzez pozostawienie ministrowi właściwemu do spraw energii kompetencji do określania w drodze rozporządzenia istotnych parametrów finansowych mających wpływ na funkcjonowanie

mechanizmu wsparcia.

Zgodnie z art. 54 minister właściwy do spraw energii określa zarówno maksymalną ilość środków finansowych jakie skierowane zostaną do systemu wsparcia, w tym również w odniesieniu do jednostek kogeneracji zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również jednostkowe wysokości premii gwarantowanej (w tym również dla małych jednostek kogeneracji) i maksymalnej wysokości premii kogeneracyjnej indywidualnej.

Co istotne, ustawa stanowi, iż minister właściwy do spraw energii publikować będzie na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra, informację o prognozie w zakresie danych, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1 – 1 na okres 2 następujących po sobie lat kalendarzowych licząc od drugiego roku następującego po roku w którym informacja o tej prognozie miała zostać opublikowana. Powyższe jest odpowiedzią na oczekiwania inwestorów, dla których nawet niewiążąca prognoza pozwala na lepsze planowanie przyszłych inwestycji.

W art. 56 znalazła się dyspozycja dla ministra właściwego do spraw energii do wydania rozporządzenia, które określać będzie m. in. sposoby obliczania ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji oraz ciepła użytkowego w kogeneracji na potrzeby mechanizmu wsparcia. Przepisy wydane na podstawie przedmiotowej delegacji są niezbędne dla prawidłowego rozliczania mechanizmu wsparcia określonego niniejszą ustawą.

Rozdział 7 – Opłata kogeneracyjna – art. 57 - 71

W celu sfinansowania mechanizmu wsparcia określonego niniejszą ustawą proponuje się rozwiązania analogiczne jak w przypadku systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii, tj. wprowadzenie specjalnej opłaty – opłaty kogeneracyjnej, która pobierana będzie przez operatora systemu przesyłowego, która związana będzie z zapewnieniem dostępności energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji w krajowym systemie elektroenergetycznym (art. 57).

Opłatę kogeneracyjną oblicza operator systemu dystrybucyjnego i pobiera ją od:

- 1) odbiorcy końcowego przyłączonego bezpośrednio do sieci dystrybucyjnej płatnika opłaty kogeneracyjnej;
- 2) przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, niebędącego płatnikiem opłaty

kogeneracyjnej, przyłączonego bezpośrednio do sieci dystrybucyjnej płatnika opłaty kogeneracyjnej;

- 3) przedsiębiorstwa energetycznego wytwarzającego energię elektryczną przyłączonego do sieci dystrybucyjnej płatnika opłaty kogeneracyjnej, sprzedającego energię elektryczną co najmniej jednemu odbiorcy końcowemu lub przedsiębiorstwu energetycznemu świadczącemu usługi przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, niebędącego płatnikiem opłaty kogeneracyjnej, którzy są przyłączeni do urządzeń, instalacji lub sieci tego przedsiębiorstwa energetycznego wytwarzającego energię elektryczną.

Jednocześnie operator systemu przesyłowego pobiera opłatę kogeneracyjną od podmiotów przyłączonych bezpośrednio do sieci przesyłowej, niebędących płatnikami opłaty kogeneracyjnej (art. 58).

Ponadto, w przypadku odbiorcy przemysłowego (energochłonnego) wprowadzono preferencje w zakresie pobierania opłaty kogeneracyjnej, analogicznie jak w przypadku rozwiązań dedykowanych odnawialnym źródłom energii, co ma na celu uwzględnienie specyfiki prowadzenia tego typu działalności gospodarczej, gdzie duża część kosztów związana jest z kosztami zakupu energii elektrycznej (art. 59).

W art. 60 – 62 wskazano sposób obliczania wysokości opłaty kogeneracyjnej oraz stawki opłaty kogeneracyjnej, będącej jednostkową wartością w odniesieniu do 1 MWh.

W art. 63 - 64 uregulowano kwestie związane ze sposobem przekazania środków z tytułu opłaty kogeneracyjnej między płatnikiem tej opłaty, a operatorem systemu przesyłowego.

Ponadto, ustawa wprowadza również regulacje dotyczące m. in.:

- 1) sposobu przekazywania środków przez operatora systemu przesyłowego operatorowi rozliczeń (art. 65),
- 2) działań możliwych do podjęcia przez operatora rozliczeń w sytuacji, gdy przekazane środki są niewystarczające na wypłatę premii kogeneracyjnej, premii gwarantowanej, premii gwarantowanej indywidualnej oraz premii kogeneracyjnej indywidualnej (art. 66),
- 3) możliwości lokowania środków zgromadzonych przez operatora rozliczeń, na rachunku opłaty kogeneracyjnej, tj. na wyodrębnionym rachunku bankowym operatora rozliczeń.

W art. 70 określony został przedmiot działalności operatora rozliczeń, do którego należy: prowadzenie działalności w zakresie gromadzenia środków pieniężnych na potrzeby wypłaty premii (kogeneracyjnej, gwarantowanej, gwarantowanej indywidualnej oraz kogeneracyjnej indywidualnej), a także dokonywanie rozliczeń tych premii, oraz zarządzania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku opłaty kogeneracyjnej na zasadach określonych w ustawie.

Zgodnie z art. 71, operator rozliczeń jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, w ramach wsparcia określonego w projektowanej ustawie.

Rozdział 8 – Obowiązki informacyjne wytwórców energii elektrycznej z kogeneracji korzystających ze wsparcia określonego ustawą oraz uprawnienia kontrolne Prezesa URE – art. 72 - 77

1. Obowiązki informacyjne – art. 72 - 73

Na wytwórców uprawnionych do korzystania z mechanizmu wsparcia określonego w niniejszej ustawie nałożono obowiązki informacyjne, których celem jest, z jednej strony możliwość bieżącej weryfikacji skuteczności podjętych działań w obszarze wsparcia wysokosprawnej kogeneracji, z drugiej zaś możliwość weryfikacji zgodności indywidualnych działań podejmowanych przez wytwórców z nałożonymi na nich obowiązkami.

2. Postępowanie przed Prezesem URE oraz tryby odwoławcze – art. 74 - 77

Ustawa nadaje Prezesowi URE prawo wglądu do dokumentów, żądania przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny zgodności ze stanem faktycznym informacji i oświadczeń składanych na podstawie przepisów projektowanej ustawy (art. 74). Po dokonaniu oceny, w przypadku braku zgodności ww. dokumentów ze stanem faktycznym, Prezes URE wydaje postanowienie o braku możliwości zakwalifikowanie kwestionowanej energii elektrycznej do wsparcia lub decyzję o obowiązku pomniejszenia wysokości wsparcia w kolejnych okresach rozliczeniowych (art. 75).

Zgodnie z art. 76, do postępowania przed Prezesem URE zastosowanie mają przepisy KPA, a na decyzje i postanowienia służyć odwołanie lub zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie (art. 76).

Rozdział 9 – Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji – art. 78 - 82

Ustawa określa zasady wydawania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji oraz prowadzenia rejestru tych gwarancji pochodzenia. Dotychczas obszar gwarancji pochodzenia uregulowany był w przepisach ustawy – Prawo energetyczne (art. 9y – 9zb), niemniej jednak biorąc pod uwagę rolę gwarancji pochodzenia, którą jest informowanie odbiorcy końcowego, że określona w tym dokumencie ilość energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej została wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji, projektodawca uznał, że jest to jeden z elementów (niefinansowych) wspierających rozwój wysokosprawnej kogeneracji, a zatem powinien zostać przeniesiony do niniejszej ustawy.

W zakresie merytorycznym dokonano zmian mających na celu ujednoczenie wydawania, obracania gwarancjami pochodzenia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji oraz gwarancji pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Przedmiotowe działanie przyczyni się do wykorzystania gwarancji pochodzenia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji zgodnie z ich pierwotnym zamierzeniem, tj. do informowania odbiorców końcowych o sposobie wytworzenia energii elektrycznej, którą zużywają.

Dodatkowo zasadnym wydaje się, aby sposób wydawania oraz obracania gwarancjami pochodzenia był tożsamy bez względu na rodzaj informacji, której są nośnikiem (wysokosprawna kogeneracja, odnawialne źródła energii, itp.). Powyższe przyczyni się do większej przejrzystości oraz porównywalności obu instrumentów. Terminu ważności gwarancji pochodzenia tej energii jest ustalony na 12 miesięcy od dnia zakończenia wytwarzania energii elektrycznej objętej gwarancją pochodzenia.

Rozdział 10 – Kary pieniężne – art. 83 - 90

Udział w mechanizmie wsparcia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracją jest dobrowolny, a zatem nie przewiduje się istotnych sankcji w tym obszarze. W przypadku niedopełnienia istotnych, z punktu widzenia mechanizmu wsparcia, sankcją jest utrata całości lub części wsparcia.

Niemniej jednak biorąc pod uwagę istotną rolę obowiązków nałożonych na operatora

sieci przesyłowej elektroenergetycznej lub operatora sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej w zakresie potwierdzania wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, konieczne jest również określenie katalogu sankcji za niewykonanie tych obowiązków.

Dodatkowo, przewiduje się wprowadzenie sankcji za brak realizacji obowiązków sprawozdawczych przez wytwórców, którzy korzystają z mechanizmu i instrumentów wsparcia określonych niniejszą ustawą, za brak wytworzenia pierwszej energii elektrycznej w wymaganym terminie, a także za odmowę wglądu lub przedstawienia Prezesowi URE dokumentów lub informacji, o których mowa w art. 74, bądź wprowadzanie go w błąd w zakresie tych dokumentów lub informacji (art. 83).

Zgodnie z art. 84, kary pieniężne wymierzane są w drodze decyzji przez Prezesa URE. Ich wysokość zależy od przyczyny jej wymierzenia – częściowo poziom kar jest ustalony w projektowanej ustawie, pozostałe natomiast ustalane są przez Prezesa URE w zależności od stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, nie mogą one jednak przekroczyć 15% przychodu ukaranego podmiotu osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym.

Rozdział 11 – Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy epizodyczne, przejściowe i końcowe – art. 91 - 105

W związku z wygaszaniem dotychczas obowiązującego mechanizmu wsparcia wysokosprawnej kogeneracji oraz wprowadzaniem nowych uregulowań w tym obszarze w art. 91 uchyla się przepisy art. 9a 9l i 9m ustawy – Prawo energetyczne. Dodatkowo, w związku z przeniesieniem regulacji dotyczących gwarancji pochodzenia do niniejszej ustawy uchyla się również art. 9y – 9zb ustawy – Prawo energetyczne, podobnie jak obowiązek wyznaczania przez Prezesa URE opłaty zastępczej, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 3 lit. e ustawy – Prawo energetyczne oraz obowiązku obliczania i publikowania średnich cen energii elektrycznej z wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit a. ustawy – Prawo energetyczne. Uchylone zostają również art. 56 ust. 1 pkt 1a i 1f ustawy – Prawo energetyczne, dotyczące kar pieniężnych za niewypełnienie obowiązku wynikającego z systemu świadectw pochodzenia z kogeneracji, zmienione zostają także przepisy art. 45 ustawy – Prawo energetyczne w zakresie ustalania taryf dla energii elektrycznej.

Zmienione zostaną także niektóre przepisy ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz ustawy Prawo ochrony środowiska.

W art. 94 wprowadzono przepis zawieszający możliwość uzyskania wsparcia w ramach mechanizmu ustanowionego niniejszą ustawą do czasu ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w niniejszej ustawie ze wspólnym rynkiem albo decyzji stwierdzającej, że mechanizm przewidziany w niniejszej ustawie nie stanowi pomocy publicznej. Jednocześnie wskazano, iż w przypadku wytwórców, którzy uzyskali decyzję, o którym mowa w art. 28 ust. 3 oraz wytwórcy, którzy uzyskali decyzję, o którym mowa w art. 35 ust. 3 mogą ubiegać się o wsparcie za energię elektryczną wytworzoną w wysokosprawnej kogeneracji w jednostkach kogeneracji określonych w ww. decyzjach, od dnia 1 stycznia 2019 r.

Powyższe działanie ma na celu utrzymanie produkcji energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji w istniejących źródłach w sytuacji, gdy decyzja Komisji Europejskiej podjęta będzie po dniu 1 stycznia 2019 r., tj. w czasie gdy dotychczasowy system wsparcia w postaci świadectw pochodzenia przestanie funkcjonować.

W ramach przepisów przejściowych (art. 95 - 96) uregulowane zostały kwestie związane z koniecznością zakończenia działań wynikających z dotychczas obowiązującego mechanizmu wsparcia określonego w uchylanych przepisach art. 9a, 9l i 9m ustawy – Prawo energetyczne. Celem ustawodawcy w tym obszarze jest zakończenie funkcjonowania dotychczasowego mechanizmu wsparcia (w tym rozliczenie obowiązku, o którym mowa w art. 9a ustawy – Prawo energetyczne oraz wydanie świadectw pochodzenia z kogeneracji za energię wytworzoną przed dniem 1 stycznia 2019 r.) na zasadach dotychczas obowiązujących.

Ponadto wskazano, iż dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9a ust. 16 ustawy zmienianej w art. 91 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 56, nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Powyższe ma na celu umożliwienie sprawnego funkcjonowania nowego mechanizmu wsparcia do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych niezbędnych do właściwego określania ilości energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji.

W art. 97 – 99 określone zostały terminy publikacji przez ministra właściwego do spraw energii po raz pierwszy:

- Szczegółowego katalogu kwalifikowanych kosztów inwestycyjnych oraz operacyjnych wybudowania nowej porównywalnej jednostki kogeneracji,
- zakresu danych niezbędnych do obliczenia premii gwarantowanej indywidualnej oraz premii kogeneracyjnej indywidualnej,
- wartości referencyjnych, o których mowa w art. 13 ust. 3,
- wysokości parametrów, o których mowa w art. 54 ust. 1.

Określono również przepisy przejściowe dla wydanych na podstawie przepisów ustawy – Prawo energetyczne gwarancji pochodzenia (art. 101), w tym w zakresie terminu utraty ważności.

W art. 102 wskazano, że opłata kogeneracyjna od dnia wejścia w życie ustawy do końca roku 2019 będzie wynosiła 1,58 zł za 1 MWh.

W obszarze przepisów końcowych (art. 103 - 105) określony został maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Prezesa URE oraz ministra właściwego do spraw energii, wynikających z niniejszej ustawy.

Ponadto wskazano, iż ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., co pozwoli na płynne zastąpienie dotychczas obowiązującego mechanizmu wsparcia, nowym określonym w niniejszej ustawie.

E. Wejście projektowanego aktu w życie

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

F. Obowiązek notyfikacji

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.

G. Publikacja projektu

Projekt przedmiotowej regulacji z chwilą przekazania do uzgodnień międzyresortowych zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingskiej w procesie stosowania prawa

(Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979).